

Gradis v letu 1988

Lani ne najboljše, kako bo pa letos?

V letu 1988 poslovanje Gradisa v domovini ni bilo najboljše. Zlasti so se s težavami srečevali v obeh kovinskih obratih, ki sta že poslovno leto 1987 zaključila z izgubo. Težave so se še povečale v letu 1988, tako da je moral v lanskem letu v mesecu septembru tozdu Kovinski obrati Ljubljana v likvidacijo, v tozdu Kovinski obrati Maribor in v Lesno industrijskem obratu Škofja Loka pa so bili sprejeti sanacijski programi za odpravo izgube in motenj v poslovanju. Program sanacije obeh omenjenih temeljnih organizacij se bo nadaljeval tudi v letošnjem letu.

Kaj pomenijo rezultati Gradisa v slovenskem gradbenem in gospodarskem prostoru, danes žal še ne vemo, saj niso s strani službe družbenega knjigovodstva objavljeni nobeni primerjalni podatki.

V nadaljevanju tega zapisa bomo poskusili predstaviti nekatere najpomembnejše podatke za leto 1988, katere bomo primerjali z rezultati leta 1987 ter tudi s planiranimi vrednostmi.

Produktivnost poslovanja, ki jo v Gradisu že vrsto let prikazu-

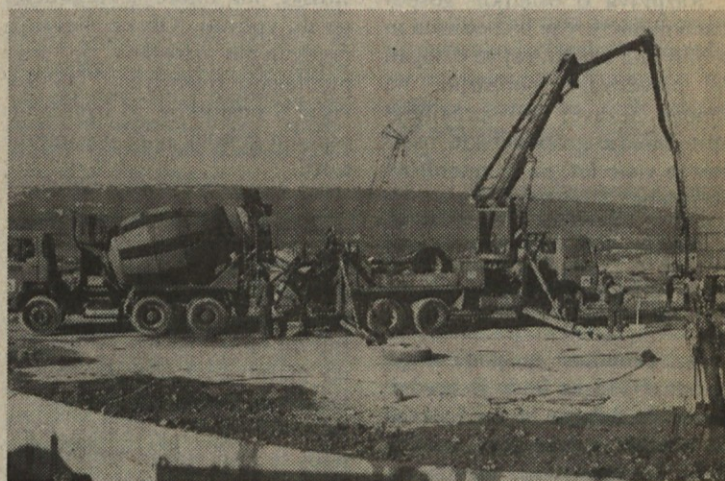
jemo z vrednostjo lastne sproizvodnje na efektivno uro (VLP/EU) se je v letu 1988 v primerjavi s predhodnim letom nominalno povečala za 158 odstotkov. Z upoštevanjem porasta cen, ki je izračunan po metodologiji splošnega združenja gradbeništva Slovenije, v višini 182 odstotkov, pa se je naša produktivnost realno zmanjšala za 8 odstotkov.

Produktivnost slabša, ekonomičnost poslovanja boljša

Dosežena vrednost lastne proizvodnje je bila 301,277 milijarde dinarjev. Vrednost del, ki so jih za nas opravili kooperanti, je dosegla 55,499 milijarde dinarjev, kar je za 129 odstotkov več kot predlani, obrtnikom pa smo plačali 82,589 milijarde dinarjev, to je 119 odstotkov več kot leta 1989. Skupna vrednost naših opravljenih del je tako znašala 439,365 milijarde dinarjev.

V lanskem letu je bilo v Gradisu poprečno zaposlenih 6778 delavcev. V primerjavi z letom 1987 se je število zaposlenih zmanjšalo za 211 delavcev ali za 2 odstotka. Zaposleni delavec je opravil na mesec poprečno 183 ur, od tega je bilo opravljenih vsak mesec 147 efektivnih ur. Število efektivnih ur se je v primerjavi z letom 1987 znižalo za 2 uri na mesec.

Nadaljevanje na 3. strani

Betoniranje temelja enega izmed rezervoarjev.

Rezervoarji za »črno zlato« v Serminu pri Kopru

Gradimo za Istra benz

V koprski industrijski coni v Serminu gradijo od lanskega poletja delavci našega tozda GE Koper nove rezervoarje za Istra-benz. Naradili bodo temelje za pet rezervoarjev v katerih bo prostora za več kot 70.000 kubikov goriva.

Del posla v vrednosti okrog 3 milijarde dinarjev so opravili že lani, druga polovica, v nekaj manjšem znesku, pa jih čaka še letos. Ker je na tem območju nosilnost terena slaba, so nosilne plošče rezervoarjev temeljene na kolih in sicer na betonskih, kot tudi na peščenih.

Nova tehnologija s peščenimi koli se je kar dobro obnesla. Dela dobro napredujejo, ob našem obisku gradbišča pa je potekala večja betonaža na eni izmed temeljnih plošč, druge pa so tudi že bile pripravljene za betoniranje.

C. P.

Iz vsebine:

– Posvet DPO
21. in 22. aprila

2. str.

– Težave stroje-
gradnje

4. str.

– Na sejmu v
Radgoni

6. str.

– Težave pri
gradnji garaž

8. str.

– Še dražje
zdravje

10. str.

– 28. zimske
igre Gradisa

12. str.

Ob bližnjih praznikih

27. aprilu – dnevu OF
1. maju – prazniku dela
9. maju – dnevu zmage

voščimo vsem delavcem
in partnerjem Gradisa

družbenopolitične organizacije GIP Gradis
samoupravni in poslovodni organi GIP Gradis
uredništvo Gradisovega vestnika

4. seja odbora za načrtovanje in razporejanje dohodka

Problem režije in kriza zaupanja

Ključna točka 4. redne seje odbora za načrtovanje in razporejanje dohodka 6. aprila je bila razprava o osnutku gospodarskega načrta Delovne skupnosti skupnih služb, tozda Inženiring in delovne organizacije za leto 1989. Zato so prve točke dnevnega reda, to je poročil o poslovanju DSSS in Inženiringa delegati, hitro odpravili.

Razprava o osnutkih gospodarskih načrtov je bila odkrita in nujno tudi široka, saj so delegati in poročevalci opozarjali na mnoge težave, ki spremljajo sprejemanje gospodarskih načrtov že vrsto let, pa še zmeraj niso rešene. Z obstoječim stanjem nihče ni zadovoljen, da pa bi ga presegle, se je nujno potrebno dogovoriti o samih osnovah, na katerih poteka menjava dela.

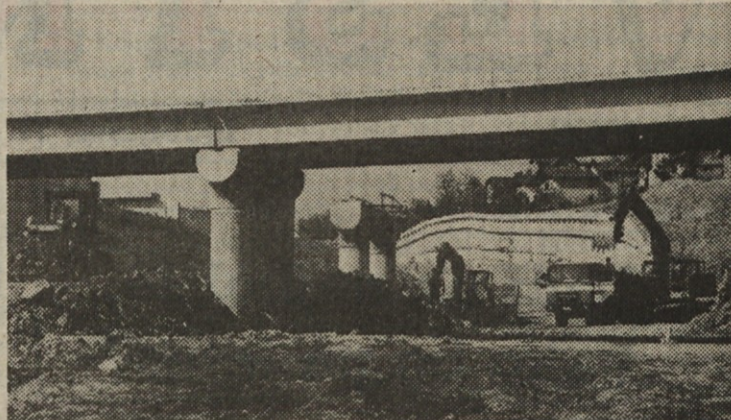
V osnutku gospodarskega načrta DSSS za letos je predvideno, da dela ne bi več ločevali na storitve in dejavnosti, predvideno je zmanjšanje števila zaposlenih, ki bo bolj izrazito v drugi polovici leta. Delovna skupnost naj bi letno zmanjšala število zaposlenih za 5 do 10 odstotkov, hkrati pa naj bi se izboljševala kvalifikacijska struktura.

Precej stroškov povzroča delovni skupnosti električna energija, precej je porabi računski center, ter ogrevanje, kar so

stroški, na katere se praktično ne da vplivati. Ob upoštevanju predvidenih stroškov je bilo predlagano financiranje DSSS v višini 8 odstotkov od izplačanih osebnih dohodkov za posamezni tozid.

Precej težav je nastalo tudi zaradi tega, ker so bile izplačane akontacije za letošnje prve tri mesece dosti prenizke, tako da se je DSSS morala zadolžiti pri Interni banki, za kar bo potrebno plačati tudi obresti. Mnoge težave pa nastajajo tudi zaradi nerednih plačil (nekateri tozidi letos še niso plačali svojih deležev Delovni skupnosti), tako da je bilo predlagano, da naj neredni plačniki sami nosijo posledice zamudnih obresti.

Delegati so se pritoževali zaradi slabe kvalitete gospodarskega načrta DSSS, menili pa so tudi, da je 8 odstotkov od osebnega dohodka glede na delo, število zaposlenih in kvalifikacijsko strukturo preveč. Odgovor je bil odkrit, češ, nehajmo se sprenevedati in si priznajmo, da so v DSSS tudi slabi delavci in da je kvalifika-

Začetek turistične sezone, to je čas, ko naj bi bila hitra cesta skozi Maribor končana, se hitro bliža, zato naši delavci hitijo z gradnjo dveh nadvozov ob Einspielerjevi ulici. Cestni bo podaljšek omegnene ulice, čez drugega pa bo tekel industrijski tir. V ozadju se vidi pilotna stena ob Meljskem hribu.

cijska struktura slaba, vendar kaj drugega tudi ne moremo pričakovati, ko pa so osebni dohodki tako slabi, da komaj zagotavljajo minimalno eksistenco, niso niti malo stimulativeni in nikakor ne omogočajo kreativnosti pri delu.

Kot je bila nekoč dejansko čast delati v Gradisu, sedaj praktično ni mogoče dobiti visoko kvalificiranih kadrov niti v DSSS, da ne govorimo o tem, da najboljši delavci odhajajo. Strokovnjake potrebujemo, plačali pa jih ne bi – to je naša logika, ki pa na žalost v praksi ni preveč uporabna.

Tisti, ki svoje delo lahko bolje »prodajo« zunaj Gradisa, bodo odšli, če jih ne plačamo bolje. Tržna cena njihovega dela pa je drugje bistveno večja kot v naši delovni organizaciji. Hkrati pa smo v absurdnem položaju, da bi odhod nekaterih ključnih delavcev v laboratoriju ali pri delu s penetrometrom pomenil dejanski konec teh za Gradis izredno pomembnih in perspektivnih del.

Predstavniki tozdov so ugovarjali, da je vse to gotovo res, vendar tudi sami niso nič na boljšem in imajo komaj za svoje plače. Pa tudi svoje režije, ki je tudi draga, imajo precej, toliko pa je imajo prav zaradi tega, ker niso bili zadovoljni z delom oziroma storitvami Delovne skupnosti. S tem je »čarobni krog« zaprt in smo ponovno na začetku – pri koristnosti DSSS za tozde, njihovem vrednotenju dela DSSS itd.

• Tako so prišli do enega ključnih, problemov, **do problema zaupanja v Gradisu**, do tega, če (še) kdo komu verjame, da bo v prihodnje zares drugače. Dejansko pa lahko gradimo le na zaupanju in to vse doslej, dokler ne bodo usklajeni vsi ključni interesi v delovni organizaciji, dogovorjena bodoča (in uspešnejša) delitev dela in način organiziranost Gradisa ter na osnovi tega natančno opredeljena vloga in naloga Delovne skupnosti skupnih služb. Vse te težave naj bi bile rešene z reorganizacijo Gradisa.

Eden od prepričljivejših argumentov, da bomo v bodoče res delali drugače in da torej tozidi lahko verjamejo v pozitivne spremembe, je bil ta, da smo že v preveliki krizi, da bi še lahko slepili ali goljufali sebe in druge.

Ob vseh teh argumentih (in v pričakovanju reorganizacije) so se delegati odločili za prispevek v višini 7 odstotkov osebnega dohodka za DSSS, za poračun akontacije vsake tri mesece, s tem da se nekatera specialna dela plačajo posebej in odštejejo od prispevka. Težave nastajajo tudi pri razdelitvi za prispevke tozdov, saj vsi ne potrebujejo v enaki meri uslug DSSS. **Sicer pa gre predlog gospodarskega načrta še na tozde, kjer imajo do 25. aprila čas za razpravo in pripombe.**

M. M.

21. in 22. aprila v Ankaranu

Posvet DPO

Tako kot pred petimi leti bo tudi letos organiziran posvet predsednikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Posvet bo potekal 21. in 22. aprila v počitniškem domu v Ankaranu, namenjen pa bo aktualnim družbenopolitičnim dogodkom in organiziranosti Gradisa v prihodnje.

Teme na posvetu bodo aktualne. O družbenem podjetju bo predaval mag. Drago Mežnar iz Gospodarske zbornice Slovenije, izvršna sekretarka CK ZKS Sonja Lokar bo spregovorila o družbenopolitičnih dogajanjih v Jugoslaviji in o prenovi ZK, sekretar Republiškega sveta ZSS Rajko Lesjak pa o socialni varnosti delavcev in prenovi sindikata.

O finančnem poslovanju DO, angažiranosti, problematiki strojegradnje in LIO ter o delih v tujini bodo poročali člani poslovodnega odbora Gradisa, poročilo pa naj bi podala tudi komisija za bodočo organiziranost Gradisa in samoupravna delavska kontrola DO.

Na posvetu bodo sodelovali sekretarji OO ZK, predsedniki sindikata, mladine, delavskih svetov in samoupravne delavske kontrole tozdov in delovnih skupnosti ter DO in tajniki samoupravnih organov.

O sklepih, zaključkih in usmeritvah bomo poročali v naslednji številki našega glasila.

C. P.

Nadaljevanje s 1. strani

Gradis v letu 1988

V zvezi s produktivnostjo dela je povezana ekonomičnost poslovanja, ki pove s kolikšnimi stroški smo dosegli določen obseg poslovanja. Kazalnik ekonomičnosti izražamo s primerjavo med celotnim prihodkom in porabljenimi sredstvi in nam pove, koliko celotnega prihodka smo dosegli z dinarjem porabljenih sredstev. V lanskem letu smo izboljšali ekonomičnost poslovanja za 5 odstotkov, kar pomeni, da smo z enim dinarjem porabljenih sredstev dosegli 1,39 dinarjev celotnega prihodka. Leto poprej je bil ta odnos 1,33.

Nominalna vrednost celotnega prihodka Gradisa, je bila v lanskem letu 421 milijard dinarjev, porabljenih sredstev pa 303 milijarde dinarjev.

Ustvarjeni dohodek nižji

Ustvarjeni dohodek je najpomembnejša kategorija, predvsem zato, ker so od njegove višine odvisni osebni dohodki. V letu 1988 znaša ustvarjeni dohodek Gradisa 118,471 milijard dinarjev, kar je v primerjavi z letom poprej 161 odstotno povečanje, medtem ko je realna vrednost ustvarjenega dohodka zaradi visoke inflacije v letu 1988 nižja za dobrih 10 odstotkov.

Iz dohodka mora vsaka organizacija združenega dela plačati mnoge obveznosti. Del teh je določen z zakonom, del pa z različnimi samoupravnimi sporazumi. **Za vse obveznosti skupaj smo v Gradisu namenili skoraj 28 mili-**

yard dinarjev, kar predstavlja 24 odstotkov od dohodka.

Primerjava z letom 1987 je otežkočena zaradi pomembnih sprememb v začetku lanskega leta. Bistvo teh sprememb je v tem, da se je del obveznosti (zdravstvo, socialno varstvo, pokojninsko zavarovanje, šolstvo), ki so se v preteklih letih plačevale kot obveznost iz dohodka v lanskem letu, začel plačevati iz bruto osebnih dohodkov. V letu 1987 smo v Gradisu morali plačati za obveznosti skoraj 14 milijard dinarjev, kar je takrat predstavljalo 30 odstotkov dohodka.

Po plačilu obveznosti ostane vsaki organizaciji združenega dela čisti dohodek, ki ga razporedi na osebne dohodke in sklade. V letu 1988 je Gradisov čisti dohodek dosegel 91 milijard dinarjev.

Razporeditev čistega dohodka

Zaradi zgoraj omenjenih sprememb pri plačevanju obveznosti je težka tudi primerjava med čistim dohodkom v letih 1987 in 1988. Doseženi čisti dohodek se je povečal za 186 odstotkov. Največji del čistega dohodka je namenjen vsako leto za osebne dohodke.

V Gradisu smo v lanskem letu za bruto osebne dohodke namenili 81 milijard dinarjev. Leto poprej je bila vrednost čistega dohodka, namenjena za osebne dohodke, ki so prilagojeni novim predpisom, skoraj 34 milijard dinarjev. Tako izkazano po-

večanje bruto osebnih dohodkov je 139 odstotno.

V lanskem letu sta družba in država dokaj strogo omejevali in nadzorovali gibanje in izplačevanje osebnih dohodkov. Imeli smo interventni zakon in družbeni dogovor. Pri izplačevanju osebnih dohodkov je bilo potrebno vsak mesec predlagati v službo družbenega knjigovodstva natančne izračune dovoljene višine osebnih dohodkov po določilih interventnega zakona, ki je določal samo odstotke dovoljenega povečanja osebnega dohodka na delavca. Vsako izplačilo pa je moralo biti pokrito z ustvarjenim dohodkom.

Vsake tri mesece pa so bili potrebni še izračuni primerne višine osebnih dohodkov po določilih družbenega dogovora, kjer je bila višina osebnega dohodka odvisna predvsem od doseženega čistega dohodka, ki se je primerjal z uspešnostjo poslovanja v podskupini dejavnosti. V Gradisu smo razporedili za osebne dohodke točno toliko kot nam je bilo dovoljeno.

Razporeditev čistega dohodka je bila v strukturi naslednja:

	1987	1988
Čisti dohodek	100%	100%
Osebni dohodek	90,5	89,6
Stanovanjska gradnja	3,1	2,8
Skupna poraba	1,5	0,8
Poslovni sklad	5,1	4,1
Rezervni sklad	3,8	4,6
Izguba	-4,0	-1,9

Zaradi že omenjene likvidacije tozda KO Ljubljana v drugi polovici lanskega leta podatki tega tozda niso zajeti v teh prikazih, ki se nanašajo na lanskoljetno poslovanje. Zato so izločeni tudi iz podatkov za leto 1987. Struktura čistega dohodka se je spremenila. Za osebne dohodke in skupno porabo smo namenili nekaj manj kot leta 1987, kar je v tesni zvezi z že omenjenimi zakoni. Nekaj večje je bilo izločanje za poslovni in rezervni sklad - to je za akumulacijo.

Za akumulacijo smo namenili 7,9 milijard dinarjev, kar je za 136 odstotkov več kot leta 1987. Seveda pa v tej številki ni upoštevana izguba tozda KO Maribor. V letu 1987 je ta tozda imel izgubo 1,5 milijard dinarjev, v lanskem letu pa se je nekoliko povečala in je znašala 1,8 milijard dinarjev.

Poprečni neto osebni dohodki manjši

Znesek, ki je omenjen v prejšnjem poglavju o razporeditvi čistega dohodka za osebne dohodke v višini 81 milijard dinarjev, ne pove zadosti. Vsakega delavca zanima tudi kakšni so bili neto osebni dohodki na zaposlenega.

V letu 1988 smo za neto osebne dohodke izplačali 50,546 milijarde dinarjev, kar pomeni na delavca poprečno vsak mesec 607.609 dinarjev osebnega dohodka.

Nominalno so se izplačani neto osebni dohodki povečali za 151 odstotkov. Ker vsi vemo, da so se v lanskem letu cene še hitreje večale - uradno objavljene odstotek povečanja je 200, to pomeni, da so se realni osebni zmanjšali za 16 odstotkov.

V Gradisu so se lani gibali poprečni mesečni neto osebni dohodki takole:

Poprečje leta 1987	242.298	Indeks 1987	100
Jan.-marec	391.325	162	
Jan.-junij	441.246	182	
Jan.-sept.	499.722	206	
Jan.-dec.	607.609	251	

Zanimivo je še povedati, da je bil poprečni neto osebni dohodek v januarju 1988 304.448 din, v decembru istega leta pa 1.089.859 din. Povečal se je torej za 258 odstotkov.

Znani so že podatki, kakšni so bili poprečni neto osebni dohodki v lanskem letu v gospodarstvu in v gradbeništvu Slovenije. Gospodarstvo Slovenije je izplačalo za neto osebne dohodke 694.091 dinarjev in so se povečali za 165 odstotkov. V gradbeništvu Slovenije pa so bili poprečni neto osebni dohodki 634.279 dinarjev, povečanje v primerjavi z letom 1987, je bilo 157 odstotno.

Iz teh podatkov je razvidno, da smo v Gradisu zaostajali z našimi osebnimi dohodki. O vzrokih za zaostajanje pa bomo lahko govorili šele tedaj, ko bodo objavljeni še drugi podatki, predvsem kazalniki poslovanja. Več o tem bo objavljeno v eni prihodnjih števil našega glasila.

Zora Vehovec

Predsednik ZKPO Kovinskih obratov Maribor Radovan Stonič o položaju Gradisove strojegradnje

Zadnja priložnost – Pridobiti zaupanje tozdiv

Radovan Stonič iz mariborskega Inštituta za varstvo pri delu je po nalogu skupščine občine Maribor – Tabor prevzel mesto predsednika začasnega poslovnega odbora Kovinskih obratov Maribor v začetku letošnjega februarja. V tem sicer kratkem času je že dobro spoznal položaj v KO Maribor, zato smo ga zaprosili za njegovo mišljenje o problematiki strojegradnje.

Resnosti položaja ne skriva, pravi pa, da se ta vsak dan spreminja, zato je kakšno dokončno oceno nemogoče dati. Vsekakor pa položaj nikakor ni brezupen, saj se odpirajo perspektive na prodajnem področju. Res pa je tudi, da imajo na drugi strani ogromno problemov s finančno likvidnostjo.

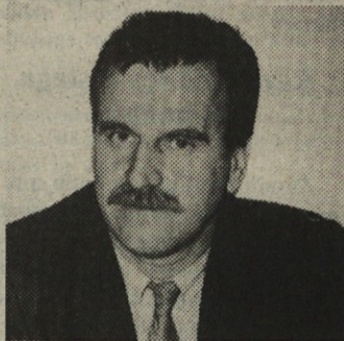
Glavna napaka, ki je pripeljala do te izredno problematične likvidnostne situacije, je bila po mnenju Rado-

vana Stoniča storjena lanskega decembra, ko so prejeli in obračunali avanse za posle, ki naj bi jih opravili v letošnjem marcu. Sedaj jim ti avansi zelo manjkajo, s tem, da je tekoča proizvodnja praktično zasedena. Veliko lažje bi bilo izvajati sanacijo, če bi ukrep družbenega varstva pričel veljati takrat kot v škofješkem LIO.

Po njegovem prepričanju je ta problem potrebno rešiti v sodelovan-

ju z Gradisom in to v času enega meseca. Zato se že dogovarjajo z Gradisovo Interno banko. Razen likvidnostnih težav imajo še težave s prodajo in kadri. Tako imajo na primer v nabavni službi 4 delavce, v prodaji pa le dva, kar je za takšno vrsto proizvodnje premalo. Med ostalim jih bremenijo tudi še zaloge, še posebej v pogojih ogromne inflacije.

● Pogodba za prodajo na Kosovo, razgovori z Agrovovodino za izvoz v Sovjetsko zvezo ter razgovori z firmo Voegele o izvozu malih finišejev, pa jih ob dosedaj sklenjenih poslih navdajajo z določenim optimizmom za poslovanje v tekočem letu. Tako upajo, da ob koncu leta ne bodo imeli izgube, ostale pa jim bodo seveda težave z dolgovi.

Radovan Stonič želi, da bi se povečalo sodelovanje med Kovinskimi obrati in ostalimi Gradisovimi tozdivi. Meni, da bi se s svojimi možnostmi KO Maribor lahko bistveno bolj vključil v delo gradbenih tozdivov, ne pa, da za Gradis delajo drugi za podobno ceno, kot bi lahko delali oni. Dobro in uspešno sodelujejo z gradbeno enoto Celje, če pa bi se uspeli bolj angažirati tudi pri drugih gradbenih tozdivih, bi bila izguba ne-

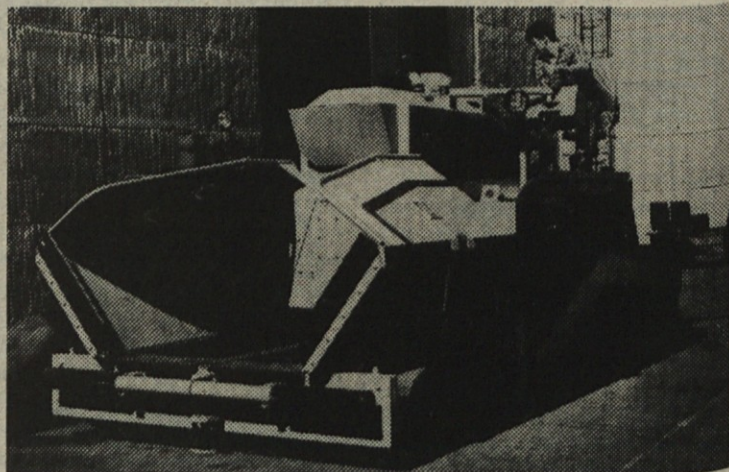
primerno manjša ali pa je sploh ne bi bilo. Razgovori o takem sodelovanju že potekajo.

Sama proizvodnja po besedah Radovana Stoniča ni ozko grlo, čeprav seveda ni takšna, da bi bili lahko z njo popolnoma zadovoljni. Delo je včasih opravljeno malomarno ali premalo natančno, kar še posebej moti kupce v zahodni Evropi, organizacija proizvodnje pa bi lahko bila boljše. Na delo v proizvodnji prav tako vpliva ogromna fluktuacija delavcev, ki je kar 34 odstotna. Zaradi tega je povprečna starost delavcev samo 32 let.

● Radovan Stonič je kolektivu KO Maribor odkrito povedal, da jim je to zadnja priložnost in da bodo šli v likvidacijo, če ne pokažejo dobrih rezultatov. Delavci se tega zavedajo, zato tudi ni težav pri delu, vseeno pa je prisotnega kar precej malodušja, saj nekateri menijo, da jih neizogibno čaka usoda KO Ljubljana, kar pa ne drži in tudi člani ZKPO niso likvidatorji. Sedaj je potrebno resno in zavzeto delati, da si Kovinski obrati ponovno pridobijo zaupanje pri drugih Gradisovih tozdivih.

Začasni vodja KO Maribor tudi meni, da je potrebno problem strojegradnje v Gradisu reševati enotno – za KO Maribor in njeno poslovno enoto v Ljubljani. Poslovanje pa je potrebno obravnavati tudi ločeno, da se vidi, kakšne rezultate dosega vsak del zase. Res pa je tudi, da še niso razjasnjeni vsi odnosi med obema deloma strojegradnje. Nove dileme pa se bodo verjetno pojavile tudi ob reorganizaciji Gradisa.

M. M.

Delavci KO Maribor na dvorišču obrata še zadnjič preizkušajo enega od treh velikih finišejev, ki so bili konec marca v pošiljki za Sovjetsko zvezo.

5. letna seja ROS delavcev gradbeništva Slovenije

Prilagoditi se trgu

Izredno kritična je bila že uvodna beseda predsednika ROS-a, Franca Berginca, ko je bral poročilo o gradbeništvu nasploh, pa tudi o gradbenem delavcu, kateremu je bila v večji meri posvečena vsebina seje. Tudi ostali razpravljalci so bili kritični, predvsem do slabosti v gradbeništvu, zato je bilo ob zaključku sprejetih tudi nekaj konkretnih opredelitev in sicer:

1. zaposlovanje je potrebno omejiti na minimum;
2. proste zmogljivosti posameznih delovnih organizacij, tako tehnoške, kot kadrovske, bi bilo potrebno izmenjavati preko borze;
3. nelojalno konkurenco je treba omejiti na minimum, saj se le-ta preko vseh slabosti ponovno vrača na delavca;
4. upoštevati bo treba sindikalno listo in ob tem tudi sankcionirati nespoštovanje.

Ob rezultatih poslovanja v preteklem letu, ki za večino gradbenih podjetij niti niso tako slabi, je razprava ponovno pokazala, da gre vse zopet na račun gradbenega delavca. Izredno kritična je bila ocena ob razpravi o življenjskih pogojih in socialni varnosti gradbenih delavcev ter v vlogi sindikata pri tem.

Ker je bila tudi prenova sindikata ena od točk dnevnega reda skupščine, je nekaj več o tem povedal Janko Golež, član predsedstva republiškega sveta ZSS. Izredna kritičnost do lastnih slabosti že daje upanje, da se le-teh gradbeniki zavedajo in se bodo lažje prilagodili tržnemu gospodarstvu, kjer so seveda najpomembnejši ekonomski kriteriji.

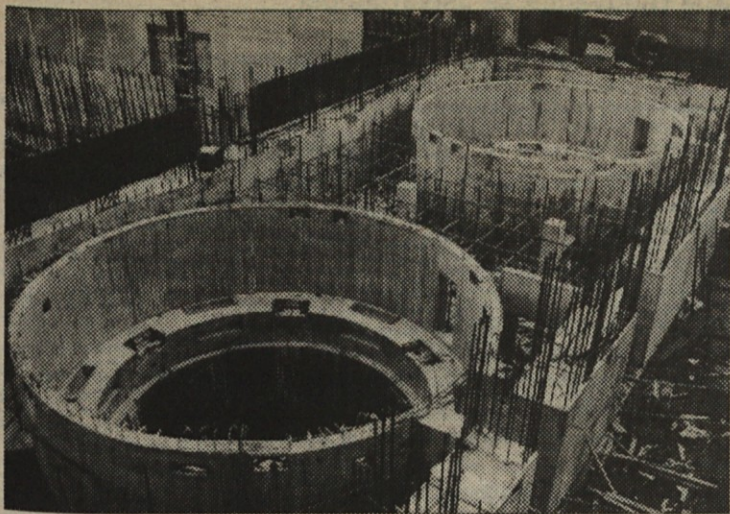
Gospodarska reforma in prenova sta nujni in morata privedi v vse družbene pore, če se hočemo vsaj delno rešiti krize, seveda pa se je potrebno na to tudi ustrezno pripraviti, saj bodo posledice več kot očitne, predvsem ko gre za zagotavljanje socialne varnosti delavcev.

Prav zato ob prenovi sindikata ne gre za kozmetične popravke, ampak za vsebinske spremembe. Vse to bodo morala podjetja vnesti tudi v svoje Statute, tako da bo sindikat lahko ščitil delavce in bo imel tudi nadzor nad razporejanjem sredstev. Res je, da bo fronta sindikalnega delovanja ožja, zato pa bo potrebno določiti prioriteto, za katero je predlog naslednji: 1. zaščita delavcev, 2. nadzor nad OD in delitvijo dohodka, 3. socialna politika ter 4. način sindikalnega boja.

Ključno vprašanje bo torej nagrajevanje po delu na vseh področjih, ne samo tistih, ki delajo na normo. Seveda pa bo ob takšnem načinu dela potrebno, da se bodo drugi prilagajali sindikatu in ne obratno. Zato je v zahtevi po močnem sindikatu v podjetjih, po močnejših ROS-ih in v strokovno usposobljenih in zagnanih sindikalnih delavcih, tudi iskati uspeh prenove, je zaključil sklepne misli gost skupščine.

Tudi ostale teme, ki so bile obravnavane na skupščini, tako poročila o aktivnosti organov in delovnih teles ROS-a, kot tudi program dela za leto 1989, niso mogla spremeniti poteka skupščine, ki je v celoti izzvenela v sloganu – gradbeništvo se bo moralo prilagoditi trgu, ne pa obratno, da bi se trg prilagodil gradbeništvu.

Matija Krnc

Še malo, pa sploh ne bo videti, kako zahtevno je bilo delo pri gradnji strojnice za dve novi turbini falske elektrarne.

Večjih gradbenih del še za dva meseca

Hidroelektrarna Fala

Pri gradnji nove strojnice hidroelektrarne Fala na Dravi so delavci Nizkih gradenj že skoraj pri koncu betonerskih del. Od skupne količine 33.000 kubičnih metrov betona ga je za vgradnjo ostalo le še 2500 do 3000 kubičnih metrov, kar pomeni le še kakšna dva meseca dela za vgradnjo večjih količin. Sedaj betonirajo vtoka, pripravljajo opaž za ploščo strojnice, preostane pa jim še izdelava stebrov in stro-pa krova.

Dela so še toliko napredovala, da bodo še pred sredino tega meseca pričeli postavljati težek žerjav, tisto opremo, ki jo lahko montirajo brez njega, pa montažna podjetja vgrajujejo že sedaj.

Nizkograjčani v tem času tudi podirajo nizvodno pregrado, saj so vsa dela do vodne gladine pod elektrarno že narejena, tako da bodo že prav kmalu lahko v nekdanjo gradbeno jamo spustili vodo.

Načrtujejo tudi, da bodo lahko že do jeseni poglobili strugo Drave, predvideno je, da bodo izkopali okoli 4000 kubičnih me-

trov materiala. Trenutno je na gradbišču še približno 130 delavcev, dosti je namreč pospravljanja, že ta mesec pa bodo pričeli zmanjševati število delavcev.

Kljub pridnemu delu in dobri organizaciji pa ne zaslužijo veliko, saj se dohodek preliva (kot na nivoju Jugoslavije, pravijo na gradbišču), tako da krajšo potegne tisti, ki dosti in dobro dela. Nadure bi zato raje dobili plačane, kot pa da lahko ostanejo doma, saj »kaj ti koristi dopust, če nimaš denarja!« Seveda imajo prav, denarja pa je v teh časih, kljub »milijonskim« plačam povsod vedno manj. M. M.

Odbor samoupravne delavske kontrole

Bližje sklepanju o (ne)odgovornosti

Po neuspelem sklicu 3. seje odbora samoupravne delavske kontrole 7. marca (seja ni bila sklepna) je bila ponovno sklicana 27. marca.

Delegatov se je zbralo dovolj, sklepanje pa so vendarle preložili na naslednjo sejo, saj so dokaj obsežno skupno poročilo komisij za ugotavljanje odgovornosti v LIO in obeh kovinskih obratih (manjkala je le še tujina) prisotni prejeli na sami seji. Menili so, da bodo lahko izrazili svoja stališča šele po tehtni proučitvi gradiva in so si za to tudi vzeli čas.

Ugotovili in opozorili so tudi na dejstvo, da Pravilnik o ugotavljanju odgovornosti v primeru nelikvidnosti, motenj v poslovanju in poslovanju z izgubo še vedno ni sprejet v vseh tozdih in delovnih skupnostih.

Seznanili so se tudi z ukrepi, ki so v izvrševanju v tozdu LIO.

Naslednja seja je napovedana za 10. april.

G. B.

Od 2. do 4. junija na Igmanu pri Sarajevu

21. srečanje BVGP

Mladinci iz bivših vojnih gradbenih podjetij (BVGP) Jugoslavije bodo tudi letos nadaljevali s tradicionalnimi srečanji, s katerimi krepijo bratstvo in enotnost med našimi narodi. Srečanje, 21. po vrsti, bo tokrat na Igmanu pri Sarajevu, organizator pa bo sarajevski sozd Unioninvest.

Mladinci iz dvanajstih gradbenih delovnih organizacij – Napreda, Ratka Mitrovića, Planuma in Centroprojekta iz Beograda, Vranice in Unioninvesta iz Sarajeva, Tempa in Monterja iz Zagreba, Ivan Lučić-Lavčevića iz Splita, Primorja z Reke, Prvoborca iz Hercegnovega in Gradisa – se bodo pomerili v malem nogometu, streljanju, namiznem tenisu, kegljanju in šahu ter v kvizu znanja, pripravili pa bodo tudi tematsko konferenco.

V kratkem se bo sestal koordinacijski svet OO ZSMS Gradisa, kjer se bodo dogovorili o Gradisovi udeležbi na BVGP, ki je odvisna ne samo od aktivnosti mladinskih organizacij, temveč tudi od finančnih sredstev.

Podrobnejše podatke o srečanju BVGP na Igmanu lahko dobite pri predsedniku mladinskega koordinacijskega sveta Tomažu Škerjancu na Inženiringu v Ljubljani, telefon 061/448-241.

C. P.

Večletna uspavanost mladine v GE Maribor

Se Trnuljčica prebuja?

Dosedanjega predsednika mladinske organizacije v tozdu GE Maribor, Vernesa Mujkića, ni bilo po štirih letih nedela niti na zadnji sestanek. Ali krivijo za nedelo mladine mladi samo njega, ne vemo. Razprave po njegovem »samo pisnem poročilu« sploh ni bilo. Tudi to pove svoje.

V času, ko mladi po vsej naši republici zahtevajo odločne spremembe naše politike in razmer v gospodarstvu, pa mladinci v mariborski (ali res samo v mariborski?) Gradbeni enoti Gradisa spijo spanje pravičnega. Pravzaprav bi morali zapisati so spali, ker so jih, na pobudo sekretariata ZK, po štirih letih nekateri le poskušali »prebuditi«. Ali bodo samo globoko zazehali, se obrnili na drugo stran in spali dalje, je odvisno od njih samih.

Saj ne gre, da bi redno sestankovali, sestankov pravimo, da imamo že itak preveč. Gre za aktivno vključevanje v dogajanje v tozdu. Veliko stvari je, pri katerih bi morali mladi reči svojo besedo. Neupravičeni izostanki z dela so najpogostejši prav pri mladih do 28 let, največ disciplinskih prijav zajema mlade delavce, reševanje stanovanjske politike in še marsikaj, o vsem tem bi lahko kakšno rekli mladi. Pa nič.

Zadnje, programsko volilno konferenco OO ZSMS tozda GE Maribor, ki je bila v sredo 22. marca, je vodil kar Ferid Muminović, ki je bil s strani sekretariata OO ZK zadolžen za oživitve dela mladih, ker se do-

sedanjemu predsedniku Vernesu Mujkiću pač izgleda ni ljubilo po štirih letih nedela niti na zadnji sestanek.

Kaj čudna je bila tudi razprava po poročilu, ki ga je namesto odsotnega predsednika prebral kar sklicatelj. Razprave sploh ni bilo, seveda če izvzamemo edinega »mladega razpravljalca«, pomočnika direktorja za splošne in kadrovske zadeve Jožeta Groblerja, ki pa žal že skoraj 18 let ni več mladinec. Škoda, kajti prav on je nanizal veliko problemov s katerim bi se lahko spoprijeli mladi in podal tudi nekaj konkretnih rešitev. Ali je bila to le nostalgija na nekoč dobro delo mladih, ali pa nekak smerokaz dela novemu izvoljenemu vodstvu mladih v tozdu?

Te bo odslej vodil novo izvoljeni predsednik Andrej Marinič, v predsedstvu pa bodo še Srečko Muršec ter Vesna Zakelšek. Upajmo, čeprav nas na zadnji programsko volilni konferenci o tem niso prepričali, da bo delo mladih le steklo in da bomo lahko že v kratkem poročali o »prebujanju« mladih v tozdu, pa tudi v Gradisu.

Franjo Štromajer

Do reorganizacije Skupne službe brez direktorja - Slaba motivacija za ustvarjalnost

»Vodenje Delovne skupnosti je nehvaležno delo«

Eden od tistih, ki najbolj celovito poznajo problematiko odnosov med Gradisovimi tozdi in Delovno skupnostjo skupnih služb je prav gotovo dosedanji direktor DSSS Franc Hočevnar. To, po njegovih besedah zelo nehvaležno nalogo je opravljal štiri leta, zatem pa je bil še tri mesece vršilec dolžnosti direktorja. Devetega marca letos pa je delavski svet delovne organizacije sprejel sklep, da bo do reorganizacije Gradisa delovna skupnost skupnih služb zastopal in predstavljal Franc Kositer, predsednik PO DO. Reorganizacija bo stekla predvidoma septembra letos in takrat bo tudi že znano, kako bo v bodoče urejeno vodenje DSSS. Tako bodo do septembra vse službe DSSS poslovale kot do sedaj, le da so pod neposrednim vplivom posameznih članov KPO.

Preden je konec leta 1984 prevzel mesto direktorja DSSS je Franc Hočevnar, diplomirani gradbeni inženir, opravljal dela in naloge vodja tehnične kontrole za delovno organizacijo, sicer pa je v Gradisu že dvajseto leto.

Leta in leta je bil v operativi, v Šoštanju pri gradnji termoelektrarn, pa v Krškem in v Novem mestu. To mu je pomagalo, da je dobro spoznal mnenja in razmišljanja tozdvov o delu in vlogi DSSS ter njihove zahteve.

Tako je že takoj ob prihodu na novo delovno mesto vedel, da bo imel pri delu težave. Delovna skupnost kot relativno nova organizacijska oblika ni imela pravega statusa. Že njegov predhodnik se je vztrajno boril za določitev mesta in vloge DSSS v delovni organizaciji. Franc Hočevnar je povedal, da je sam kot praktik skušal delovno skupnost spraviti na primeren strokovni nivo in zadovoljiti tozde oziroma njihove zahteve po strokovnem delu, kot so ga pričakovali od delovne skupnosti. (Zato tudi meni, da bi bilo boljši naziv za DSSS Delovna skupnost strokovnih služb.)

strokovne naloge opravljene nekvaletno in nepravočasno. Pri tem pa pozabljajo, da smo predvsem zaradi nizkih osebnih dohodkov, ki so posledica neustreznega odnosa tozdvov do DSSS, razvrednotili delo v DSSS in tako izgubili in še izgublamo visoke strokovne kadre vseh profilov, tako da morajo strokovne naloge opravljati delavci, ki niso primerno usposobljeni. Iz tozdvov pa strokovni delavci za takšne osebne dohodke na Delovno skupnost tudi nočejo priti.

Število delavcev in stroške poslovanja delovne skupnosti smo potrjevali z gospodarskimi načrti. Zato so bili zame najhujši meseci ravno tisti, ko je bilo potrebno zagovarjati gospodarski načrt in stalno vsem razlagati že zdavnaj znane stvari.

Prišel sem iz operativne, zato vem, kako težko je pridobivati denar, zato sem se tudi v DSSS trudil, da bi poslovali z minimalnimi stroški, vendar morajo imeti tudi delavci DSSS vse pravice kot na tozdih, seveda pa tudi dolžnosti.

Pri stroških za delovno skupnost zato nismo izhajali iz števila zaposlenih, ampak iz nalog, ki jih moramo opraviti, ki so ovrednotene z določenim številom točk. Če bo delavcev manj, bodo nekatere naloge ostale neopravljene ali slabše opravljene. Zato je zmanjševanje števila ljudi primerno le do neke določene mere.

• V Delovni skupnosti je skupaj s konstrukcijskim birojem 196 delavcev, kar pomeni, da nas je vedno manj, kar lahko slabo vpliva na naše strokovno delo. V bodoče bo verjetno še slabše. Zaradi uvajanja tržnih zakonitosti in s tem trga delovne sile se kaj lahko zgodi, da nam bodo v druge delovne organizacije ali pa k privatnikom »pobegnili« najboljši strokovni in vitalni delavci, ker jim tukaj ne bomo mogli zagotoviti tako dobrega plačila kot drugje. Zato se sedaj ukinjajo vse omejitve za nagrajevanje vrhunskih strokovnjakov.

Delovna skupnost mora biti po mojem mišljenju skupnost visokokvalificiranih strokovnjakov, ki bodo morali biti dobro plačani, saj so strokovnjaki, vključno z managerji, stebri podjetja. Tu bo potrebno v delovni organizaciji narediti pomemben premik v razmišljanju in obnašanju.

Ob tej priložnosti bi se želel tudi zahvaliti kolektivu za sodelovanje, predvsem pa tistim, s katerimi sem prihajal na tem delovnem mestu v neposreden kontakt.

Franc Hočevnar se bo v roku enega leta upokojil, do takrat pa bi rad pomagal kolektivu, zlasti v tem prehodnem obdobju. Sedaj dela kot svetovalec delovne organizacije, hkrati pa je zadalžen za izboljšanje standarda počitniških domov in za splošne zadeve v DSSS.

M. M.

Kvalitetna preureditev dotrajane stavbe

Nova trgovina v Limbušu

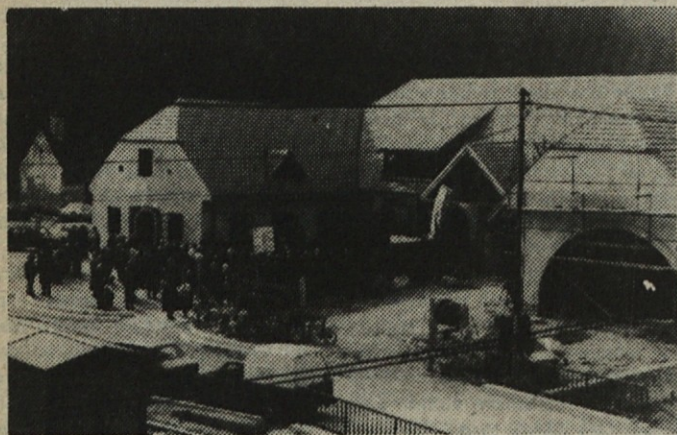
V Limbušu, nedaleč od Maribora, so pred kratkim odprli novo prostorno samopostrežno trgovino, ki so jo delavci mariborskega Gradisa preuredili iz dotrajanje zgradbe Agrokombinata.

Na posnetku, nastal je v času otvoritve, se lepo vidi, da je dokončan samo del zgradbe, kjer je samopostrežnica in manjši bife. V desnem delu zgradbe pa še potekajo dela na izgradnji nove mesnice ter trgovinice s kmetijsko opremo. Njeno izgradnjo financira KZ Zadrudnik Maribor, TZO Kmetijstvo Ruše.

Do tamkajšnjega krajevnega praznika nameravajo dokončati vsa dela, vključno z asfaltiranjem ceste ter urediti atrijski del trgovine. Dokončati nameravajo tudi drugo fazo trgovskega centra, v kateri je predvideno 9 mansardnih stanovanj. Te gradi Samoupravna stanovanjska skupnost Maribor, lastnica stavbe pa bo TZO Kmetijstvo Ruše.

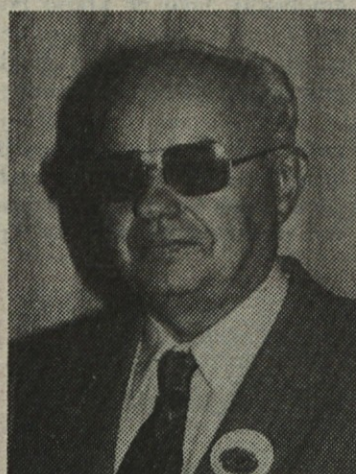
Arhitektu Ivu Gorupevsku je uspelo iz dotrajanega objekta ustvariti arhitektonsko izredno uspešen objekt, ki se v popolnosti vključuje v ambient ter zadržuje in poudarja njegove spomeniške vrednote.

Franjo Štromajer

Na otvoritvi samopostrežne trgovine v Limbušu se je zbralo kar lepo število krajanov.

• Na težave pri delu je dodatno vplivala še kriza v gradbeništvu, ki je pripomogla k zaoštritvi odnosov tozdvov do Delovne skupnosti, kar je bilo najbolj vidno pri združevanju potrebnih sredstev za delo DSSS. Franc Hočevnar meni, da je Gradis izgubil precej veljave prav zaradi tega, ker so tozdi z zakonom o združenem delu dobili preveč kompetenc in prerasli delovno organizacijo, ta pa je oslabela.

Franc Hočevnar pravi, da mu zato to delo ni bilo ravno prijetno: »Vsa ta leta, kar sem bil direktor, je bila DSSS vedno na udaru, zato je bila ta vloga zelo nehvaležna. Vsak si je upal kritizirati DSSS, pa naj je bilo to upravičeno ali pa ne. To pa človeka počasi ubija.

Stalno nas kritizirajo: da nas je preveč, da preveč stanemo, da so

Gradimo zavod za prizadete otroke

Dornava pri Ptuj

Ker je Dornavski grad, v katerem ima prostore zavod za varstvo in delovno usposabljanje duševno prizadetih otrok in mladine dr. Marjana Borštnerja, neprimeren za normalno bivanje in delovno usposabljanje, so se odločili, da je treba zgraditi nove prostore zavoda. Gradnjo so zaupali našemu tozdu GE Gradnje Ptuj.

Kompleks novozgrajenih objektov, ki bo omogočal primernejše pogoje tako gojencem kot osebju, bo lociran nedaleč od Dornavskega gradu. Razdeljen je na tri objekte: centralno stavbo, mali dom A in mali dom B.

Centralna stavba ima klet, pritličje in mansardo. V njej se bodo nahajale učilnice, delavnice, kabinet za glasbo, zdravniška ordinacija, telovadnica, bazen, prostor za fizioterapijo, upravni prostori zavoda, v kleti pa bo kotlarna. Skupna površina centralnega objekta bo nekaj manj kot 1500 kvadratnih metrov.

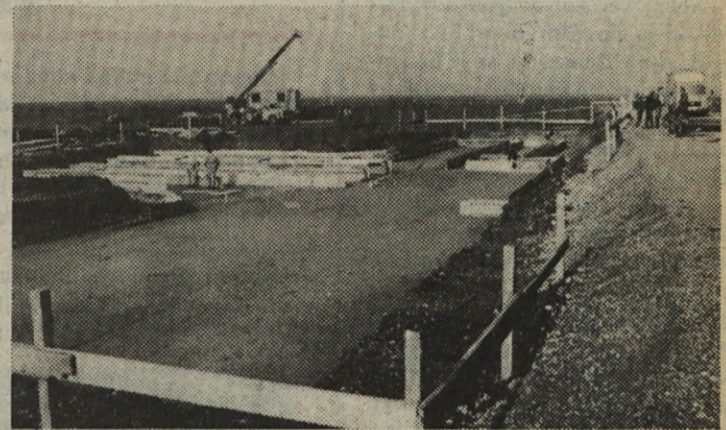
Mali dom A je stavba za pokretne, duševno prizadete otroke. V treh etažah bodo spalnice, ki imajo eno, dve ali tri postelje, kopalnice s sanitarijami, delilna kuhinja z jedilnico in dnevna soba. Podstrešje bo možno, z dodatno toplotno izolacijo kasneje izkoristiti in predelati v kvalitetno mansardo. Površina tega ob-

jekta je 1800 kvadratnih metrov.

Mali dom B je stavba za nepokretne, duševno prizadete otroke. V kleti bo pralnica, šivalnica z likalnico, centralna kuhinja za pripravo hrane in dvonamensko zaklonišče. Pritličje je v celoti namenjeno za bivanje in usposabljanje otrok. Tu bodo sobe – spalnice, dnevne sobe, kabineti, kopalnice in garderobe. Mansarda bo imela enako razporeditev kot pritličje, le oblikovanje strehe z blagimi poševninami ji daje videz mansarde. Strojnice prezračevalnih naprav in dvigala bodo na podstrešju. Ta objekt bo imel največjo površino – nekaj več kot 3000 kvadratnih metrov.

Rok za dograditev kompleksa v Dornavi s skupno površino 5325 kvadratnih metrov je 31. januarja prihodnje leto. Če sodimo po tem, kako so Ptujčani začeli z delom, je za pričakovati, da bodo rok držali.

C. P.

Priprava temeljev prvega objekta v Dornavi.

4. april

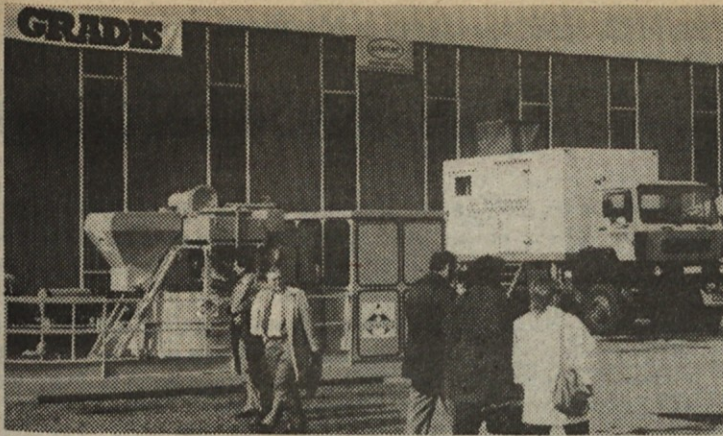
Dan varstva pri delu

V letu 1987 se je na pobudo zveznega sindikata začela akcija za spodbujanje razvoja varstva pri delu z naslovom »V službi varstva – v službi človeka.«

Gre za akcijo v kateri se zbirajo informacije o dosežkih, ki so v preteklem letu največ prispevali k izboljšanju varstva pri delu, požarnega varstva in varstva okolja. Podeljuje se troje stopenj priznanj: do 10 kipov Zlato sonce, do 50 plaket Zlato sonce in do 100 medalj Zlato sonce.

Letos so podelili 8 kipov, 35 plaket in 61 medalj Zlato sonce, od tega so kandidati iz Slovenije prejeli en kip, 6 plaket in 15 medalj. To je odraz visoke stopnje varstva pri delu v naši republici. Želimo si, da bi ga v prihodnje prejel tudi kdo iz Gradisa.

C. P.

Lepo urejen in dobro obiskan Gradisov razstveni prostor.

Na 5. mednarodnem sejmu v Gornji Radgoni

Gradisu priznanje za inovacijo

Letošnji sejem, ki je največji tovrstni specializirani sejem pri nas, je že ob pripravah vzbudil izredno pozornost, saj so se vsi, ki so kakorkoli povezani z gradbeništvo, hoteli ustrezno predstaviti. Tako sejmsko prireditev spremljajo številna predavanja in posvetovanja, prikazani so novi razvojni programi, posebej je vključeno računalništvo, ki tudi v gradbeništvo prodira vse bolj in bolj.

V okviru sejma so se predstavili tudi inovatorji z geslom – iz gradbeništva za gradbeništvo. Ne nazadnje pa je, čeprav bolj skromno, prikazana tudi razstava ob 100-letnici gradbenega šolstva v Sloveniji. In ker so tudi posamezni razstavljalci vabili zainteresirane stranke na prikaz svojih dosežkov, ki jih predstavljajo, je torej dovolj razlogov, da si je bilo sejem vredno ogledati.

Tudi Gradisov delež je bil izredno bogat, saj smo bili vključeni prav v vse dejavnosti. Na razstavnem prostoru pred glavno halo A, poleg proizvodov iz asfaltnege programa, kjer sta bila razstavljeni mali finiše in brizglaka za bitumenske emulzije, smo razstavljali še betonarno in široki program gradbene konfekcije. Med te pa sodi tudi prikaz sistema globokega temeljenja s PAB koli, ki imajo na tem sejmu še posebno prednost. Dvakrat na dan so namreč Gradisovi strokovnjaki predstavljali, kakšne so vse prednosti novih aparatov, ki jih je Gradis nabavil za omenjeni sistem.

Tako je bilo precejšnje zanimanje za Statični konusni penetrometer, ki omogoča geomehanske raziskave in računalniško obdelavo na licu mesta, kot tudi za PDA in PIT s prenosno računalniško opremo, s katero naši strokovnjaki ugotavljajo nosilnost in zveznost posameznega že zabitega kola.

V okviru gradbenega šolstva se je predstavil tudi naš Center

za izobraževanje, ki se z izdajo brošuric, kot tudi z vzgojno izobraževalnim programom, uspešno vključuje že vse od ustanovitve.

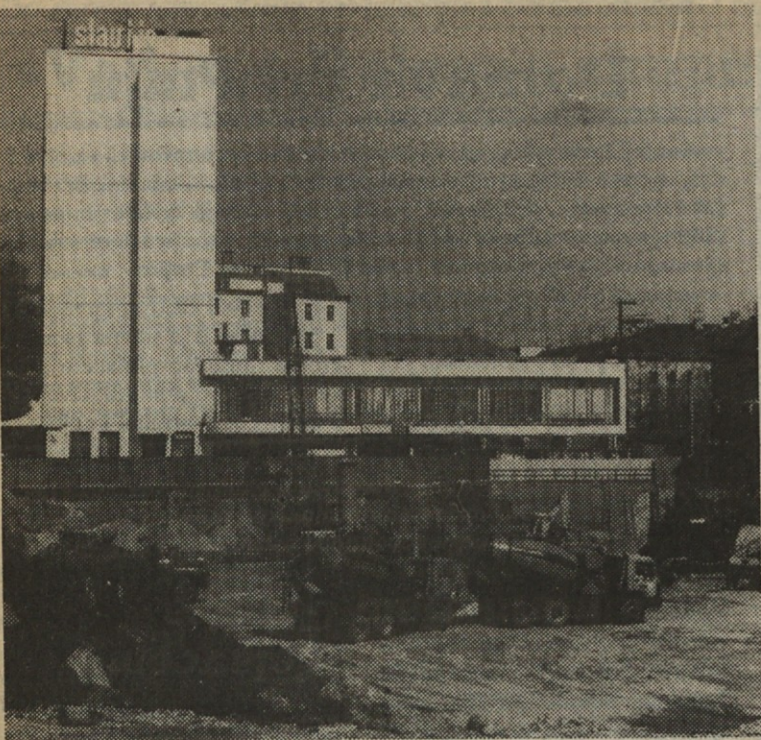
• Na razstavi inovacij iz gradbeništva za gradbeništvo, smo se predstavili s **tirno vrtljivo ploščadjo z zabiljno napravo na premostitveni konstrukciji, ki je bila proglašena za inovacijo leta, za kar je Gradis kot delovna organizacija prejel priznanje, kot tudi avtorji inovacije.** Poleg Gradisa, so takšno priznanje prejeli še ZRMK, Pionir, Gorica in SCT za svoje dosežke na inovativnem področju.

Središče Gradisovega dogajanja na sejmu pa je bila ponovno hišica, sestavljena iz širokega programa lesnih proizvodov iz Škofje Loke, ki je bila tudi na gradbenem sejmu deležna precejšnje pozornosti.

Ostalo Gradisovo dejavnost smo na sejmu prikazali na panojih, s slikovnim gradivom kot tudi s prikazovanjem video kaset iz našega bogatega programa dejavnosti.

Ob zaključku 5. gradbenega sejma z mednarodno udeležbo, na kateri se je predstavilo več kot 350 razstavljalcev iz 6 držav, lahko zapišemo, da je bila prireditev tako za organizatorja, kot tudi za Gradis, izredno uspešna.

Matija Krnc

Gradbena jama ob hotelu Slavija je iz dneva v dan vse globlja. V njej bodo podzemne garaže v katerih bo prostora za 1100 avtomobilov.

Zanimivi pogovori

Novinarji v Gradisu

Nekaj več kot dvajset novinarjev, ki so akreditirani pri SKD Jugoslavije v Beogradu, se je prejšnji mesec tri dni mudilo na obisku v Sloveniji. Med nekaj delovnimi organizacijami so obiskali tudi Gradis.

Predvsem jih je zanimalo, kako stoji slovensko gospodarstvo in zakaj so osebni dohodki v naši republiki višji kot drugod, kakšne programe pripravljamo v Sloveniji za izhod iz sedanjih težav, kako sodelujemo s podjetji v drugih republikah, koliko je slovensko tržišče odprto in še cela vrsta drugih vprašanj.

V Gradisu so jim, po uvodnem pozdravu predsednika poslovnega odbora Franca Kositra in predstavitvi delovne organizacije ter ogledu videa, odgovarjali člani poslovnega odbora in direktor GOL-a Jože Ločnikar.

Novinarji so spraševali predvsem o poslovanju v lanskem letu in o angažiranosti za letos tako v domovini kot tudi v tujini, o deležu Gradisa v slovenskem gradbeništvu in gospodarstvu, o stanovanjski gradnji, o pogojih dela in njihovem vplivu na predčasne upokojitve, precej vprašanj pa se je nanašalo na položaj delavcev iz drugih republik.

C. P.

Začetek gradnje garaž v Mariboru spremlja vrsta težav

Slab začetek, dober konec?

»Narobe je tudi, če gre prehitro« ..., tako je naslovil enega svojih člankov Večerov novinar Aleš Mišič. Prepričan sem, da ima tokrat prav. Še na nobenem gradbišču ni bilo na kupu toliko problemov, kot prav pri pripravljalnih delih za gradnjo podzemnih garaž pri hotelu Slavija v Mariboru. Bralce naj samo spomnimo, da smo v prejšnji številki našega glasila poročali o podpisu pogodbe med Gradisom in Progresom o gradnji podzemnih garaž na katerih bi v drugi fazi zrasel hotel Holliday Inn, zraven pa še devetnadstropna poslovna zgradba.

Najprej so dvignili svoj glas mariborski arhitekti. Projekt za hotel je bil sprejet brez javnega natečaja. Torej tudi brez njih. Druga stvar, ki je razburila mariborske duhove, je porušitev Forme vive, oziroma fontane pred hotelom Slavija. To so morali gradbeniki odstraniti zaradi gradnje garaž.

Res je, da so to storili na nič kaj strokoven način, res pa je tudi, da je ta fontana dolga leta samevala ob hotelu Slavija ne da bi iz nje priteklo curek vode. Toda to je že druga zgodba.

Zataknilo se je tudi v tretje. Avtobusno postajališče pri hotelu Slavija je bilo čez noč potisnjeno na Titovo cesto. Pa ne po krivdi gradbenikov, ampak vseh tistih, ki so načrtovali in odobraval gradnjo. Sklad stavbnih zemljišč v Mariboru je za zemljišče prejel 8,5 milijard dinarjev. Moral bi poskrbeti tudi za fontano. Pa ni. Pa so »pohiteli« gradbeniki.

Prometna zagata, ki je nastala ob gradbeni jami, je te dni v Mariboru v središču pozornosti. Posledično se je pokazala kultura voz-

nikov. Kljub prometnim znakom in tu pa tam tudi miličniku, šoferji zapeljejo kar skozi gradbišče. ZUM-i, ZIM-i, skladi in ne vem kdo pa lepo delajo po svoje dalje. Kakor da ne bi še nikoli slišali za usklajevanje in lepo puščajo, da se vsa krivda vala na gradbenike, ki so tokrat z veliko zagnanostjo pričeli z gradbenim izkopom. Ljudje, mimoidoči, pač vidijo samo nakladače in avtomobile, ki nosijo Gradisovo nalepko. In trivi so gradbeniki.

Vse, kar je v mestu pod Pohorjem slabega glede urbanističnega načrtovanja, se je pokazalo ob tej gradnji. Še najbolj bo držal ob tem komentar predsednice izvršnega sveta občine Rotovž Florijane Bohl, ki je dejala, da ti problemi lahko nastanejo samo zato, ker je v mestu preveč služb, ker imamo preobsežno nadgradnjo in se vsaka čuti najbolj pristojno.

Takšen naj bi bil novi hotel Holliday Inn v središču Maribora.

Med tem pa Gradisovi stroji neutrudno brnijo. Treba bo izkopati 1100 kubičnih metrov zemlje. Prvi piloti že segajo v globino 13,5 metra. Upajmo, da je za sedaj konec začetnih problemov. Garaže naj bi bile zgrajene do konca leta. Toda če bomo stvari reševali tako počasi in neenotno, bodo morali gradbeniki pač (kot že tolikokrat do sedaj) nadoknaditi zamujene dneve.

Franjo Štromajer

Izredno zanimanje za izdelke LIO

Sejem Alpe - Adria

Vsakoletna sejemska prireditev, v okviru sodelovanja treh dežel, je tudi letos privabila številne razstavjalce iz kar 17 držav. In ker je moto sejma tudi - vse za prosti čas, je razumljivo, da je tudi obiskovalcev vsako leto več, saj skoraj vsak najde na sejmišču nekaj tudi zase.

Prav ta razlog je bil, da smo tokrat prvič sodelovali s proizvajalci našega Lesno industrijskega obrata in jih prikazali v obliki hišice. Prav takšna

postavitev in seveda tudi kvalitetni proizvodi, katerih je zares bogata izbira, so pripomogli, da je bilo zanimanje izredno.

Ne samo izdelki za široko potrošnjo, kot so stenske obloge ter ograjene in okrasne letve, temveč so se na sejmu navezali stiki s trgovskimi organizacijami, ki bi takšne izdelke radi uvrščali v svoj prodajni program, pa niso vedeli, da Gradis to sploh izdeluje.

V okviru sestavljene hišice so bili prvič prikazani kot novi programski izdelki predalčni nosilci - JEGRA, večinski sistemom jezevk. Tudi ti proizvajalci so zbudili veliko pozornost predvsem pri strokovnjakih, ki pa so se bolj zanimali za tehnične podrobnosti, ki jih bodo skupno reševali po sejmu.

Matija Krnc

Delavci GE Maribor so končali že večino gradbenih del, sedaj pa urejajo še okolice, predvidena za praznik mesta Maribor, odvisna od montaže opreme

Avtobusna postaja v Mariboru - naj sodobnejša v Jugoslaviji

Čeprav pri gradnji nove avtobusne postaje v Mariboru ne manjka težav, vendarle kaže, da bo kmalu nared. Skoraj dvesto metrov dolga avtobusna postaja dobiva te dni svojo končno podobo.

Po gradbeni in prometni zasnovi bo naj sodobnejša v Jugoslaviji. Gradnja je vsekakor upravičena, saj strokovnjaki predvidevajo, da bo tudi naj prometnejša. Preko nje bo potekalo 923 linij, dnevno pa naj bi šlo skozi postajo 40.000 potnikov.

Elektronika, oziroma računalnik bosta imela glav-

no besedo. Promet (primestni in medkrajevni) bo avtomatsko voden, prav tako obveščanje potnikov in prodaja vozovnic. Na avtobusni postaji bo osem prodajnih mest za vozovnice, vse potrebne informacije pa bodo potniki lahko prebrali na šestih monitorjih. Pri vsakem avtobusnem boksu bodo nameščeni tudi tekoči napisi.

Hodnik, ki poteka po vsej dolžini nove avtobusne postaje loči upravni del postaje, od avtobusnih postajališč. Pregrajen je s premičnimi steklenimi

vrati, ki se bodo avtomatsko odpirala šele takrat, ko bo v določen boks pripeljal avtobus.

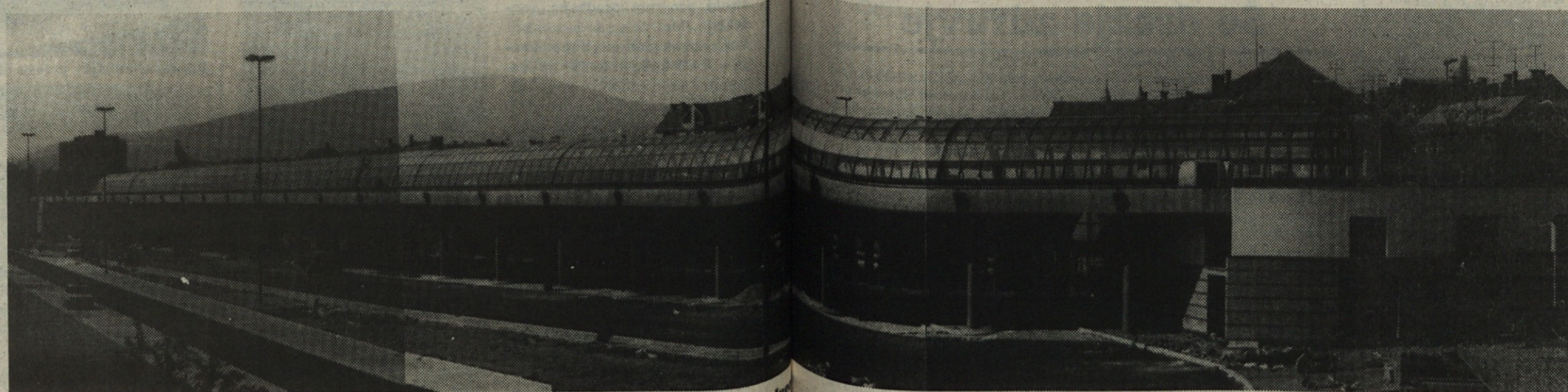
Prav na mariborski avtobusni postaji naj bi preizkusili poseben sistem semaforizacije, ki bi ga pozneje uporabili tudi na drugih postajah po Jugoslaviji. Tega naj bi potem poenotili. Poenotili bi naj tudi prodajo kart tako, da bi lahko potnik v Mariboru kupil karto tudi za kakšno drugo avtobusno progo v domovini.

Četudi bo morda avtobusna postaja res nared za

praznik mesta Maribor, pa bo verjetno potrebno počakati še nekaj časa, da bo v celoti zaživel. Problem je predvsem v semaforizaciji in ureditvi križišča Partizanske in Meljske ceste. Vse dokler ne bo stekel promet po novi hitri cesti, ne bo mogoče napraviti dodatnega pasu za zavijanje z Meljske ceste v Miškov ulico.

Težav je torej obilo, upajmo samo, da jih bodo posamezni strokovnjaki do pričetka obratovanja postaje znali odpraviti.

Franjo Štromajer

Mariborska avtobusna postaja že dobiva svojo podobo. Ko bo v celoti zgrajena, bo nasodobnejša v Jugoslaviji.

Ob dnevu železničarjev

Prenovljena dvorana

Na železniški postaji v Ljubljani so si predsednica skupščine mesta Ljubljane Nuša Kerševan in predsedniki ljubljanskih občinskih skupščin ogledali končana gradbena dela prenovljene dvorane potniških blagajn v obstoječi postaji zgradbe.

Ob tej priložnosti so se pogovarjali o nadaljevanju prenove obstoječe postaje, o gradnji nadhoda in o gradnji severnega dela železniške postaje. Istočasno so se dogovorili o načinu oblikovanja finančne konstrukcije za ta dela ter se zavzeli za čim hitrejšo ureditev tega prepotrebne sodobnega potniškega terminala v Ljubljani.

Otvoritev doslej opravljenih del pri prenovi železniške postaje v Ljubljani bo na dan železničarjev - 15. aprila.

C. P.

O stresu (3)

Humor za duševno zdravje

Vemo že kakšne spremembe v našem telesu povzročata stres. V telesu se sprožijo določene kemične reakcije. Ne smemo jim pustiti, da gredo kar naprej svojo pot. Še manj pa smemo samokaznovno podoživljati preteklo stresno situacijo, kar pomeni nov stres.

V stresu so vse sile hitro mobilizirane, ko pa preplah mine, jih ne moremo preprosto pomesti v kraj. Stres je treba »ugasiti«. To pa med drugim lahko storimo s telesno dejavnostjo – z gibanjem. Gibljemo se takoj po stresu, stecimo okoli bloka, naredimo tóliko počepov, da se zadihamo.

Stres lahko še odreagiramo ali razgradimo na primer s smehom, ki sprošča organizem in pospešuje prebavo z gibanjem prepone, ki smeh spremlja. Smeh sprošča zajezeno agresivnost, duševni odraz neizživetega stresa. Zato je humor pomemben za duševno zdravje. Prav tako je pomemben tudi jok. Kdor se v stiski lahko razjoka, se reši napetosti in tako razgrajuje stresne reakcije.

Napetost sprošča tudi preklinjanje, čeprav moramo le vedeti, kdaj in kje si to lahko privoščimo. Nekje je zapisano: človeku, ki samega sebe kontrolira, se mora po krvi pretakati množica kletvic. Podobno kot preklinjanje deluje kričanje. Kričanje je priljubljeno in učinkovito sredstvo, kako daš duška svoji jezi, svojemu stresu. Komur razmere dopuščajo in če je sam, naj se torej izkolne in izkriči po stresu.

Stres razgrajujemo tudi z razgovorom, lahko meditiramo, če znamo. Stres lahko tudi izdihamo – močno vdihnemo in počasi izdihnemo in mislimo le na dihanje. Stres lahko tudi skrtačimo – tu gre za suho krtačenje telesa, ko z njim poživimo krvni obtok.

Načrtno pa se zoper posledice stresa krepimo z gibanjem. Kdor se dovolj giblje, temu že živčni sistem iz mišičja posreduje potrebo po sprostitvi. Gibanje je najpomembnejše sredstvo za vsakršno odreagiranje. Z gibanjem dosežemo telesno in duševno ravnotežje in to je orožje proti stresu. Da pa bi dosegli stalno telesno pripravljenost, moramo vaditi načrtno in vstrajno.

Nemogoče je opisati vse vaje in vrste gibanj, ki jih posamezni avtorji s tega področja priporočajo. Pa tudi telesne sposobnosti posameznikov so različne. Dobro pa je vedeti na kaj moramo biti pozorni, da si pri tem ne delamo škode.

Telesne vaje niso koristne le če nas bolijo. Nikoli nas ne bi smele dan po vajah boleti mišice. Nikoli ne vadimo naenkrat do izčrpanosti. Ne opredelimo se le za en način vaj, npr. tek. S tekom si sicer krepimo srce in pljuča, ne izboljšamo pa si sposobnosti celega telesa. Če smo dolga leta lenarili, je pogosto naša mišična moč večja od učinkovitosti srca in pljuč. Občutek imamo, da lahko delamo zelo naporene vaje, pri tem pa preobremenjujemo srce in pljuča. Zato je pomembno pred pričetkom vadbe meriti in nadzorovati srčni utrip.

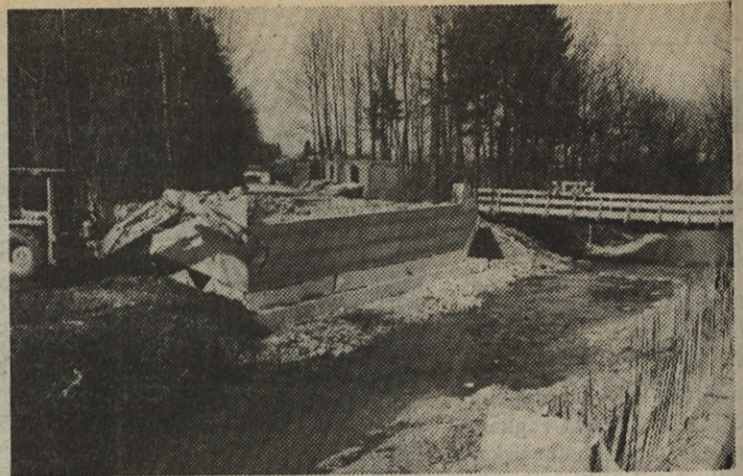
Vedeti moramo kakšen je še dopusten srčni utrip, ki ga med vajo lahko dosežemo. Izračunamo ga takole: k svojim letom starosti prištejemo število 40 (zaviralni faktor) in dobljeno število odštejemo od 200. Rezultat je srčni utrip, ki naj ga dosežemo v prvih tednih vaj. Če bo po vajah večji, moramo naporen zmanjševati oziroma obratno.

V osnovi pa naj bodo vaje sestavljene tako, da ohranjajo našo telesno gibčnost, to so vaje za razgibanje sklepov, vaje za krepitev mišic, vaje za krepitev srca in pljuč in posebne pripravljene vaje za tiste, ki se ukvarjajo s športom. Vsakdo, ki bi si želel pridobiti telesno pripravljenost bi moral izvajati le vaje, ki jih je sestavil in priporočil strokovnjak.

Dovolj je torej možnosti kako se proti stresu in njegovim posledicami pripraviti, kako ga razgrajevati, le odločiti se je treba za to.

S tem prispevkom končujemo pisanje o stresu.

M. P.

Most čez Iško na Ljubljanskem barju res ni kak velik gradbeniški dosežek, vendar bo za krajanje Tomišlja ravno tako pomembna pridobitev. (Foto: G. Bernot)

Blizu Tomišlja na Ljubljanskem barju

Most čez Iško

Običajno v našem glasilu opisujemo večja gradbišča, tokrat pa smo obiskali manjše, saj so tudi takšna gradbišča pomembna. Res, da se na njih obrača manj denarja in na njih dela le nekaj delavcev, vendar bo v bodoče manjših del v primerjavi z velikimi, kot izgleda, vedno več.

Blizu vasi Tomišelj na Ljubljanskem barju pod Krimom dela Gradbena operativa Ljubljana most čez potok Iško. (Potok je znan po lepi soteski – Iškem vintgarju.) Nadomestil bo prejšnji in že dotrajan leseni most. Pričeli so ga graditi na začetku februarja, narejen pa naj bi bil konec junija, vendar so prepričani, da jim ga bo uspelo končati že prej. Tega bi bili najbolj veseli kmetje iz vasi, ki imajo polja na ljubljanskem barju.

Nov most, ki prečka potok po diagonali, bo montažne izvedbe,

razpona 12 metrov, nosilce zanj dela Obrat gradbenih polizdelkov. Oporniki za nosilce so že pripravljene, pred montažo pa še oblagajo strugo potoka ob opornikih zaradi njihove zaščite. Po montaži bi bilo to delo težje, ker ne bi mogli uporabljati strojev.

Na gradbišču je le pet do osem delavcev, odvisno od potrebe, delovodja pa je **Jože Cankar**. Povedal je, da je za spremembo prav prijetno delati na takem majhnem gradbišču v prijetnem okolju in da je za tiste, ki so vajeni velikih objektov, takšen most kot igračka. M. M.

Od prvega maja višje participacije

Še dražje zdravje

Zdravstvo v Sloveniji se nahaja v težkem položaju. Da bi obdržali vsaj takšno raven zdravstvenih storitev, so na Zdravstveni skupnosti Slovenije pripravili ukrepe, ki naj bi jih sprejeli delegati republiške zdravstvene skupnosti na skupščini 12. aprila. Vsi predlagani ukrepi gredo seveda na račun uporabnikov, ki bodo morali globlje seči v svoje žepe že od 1. maja dalje.

Tako naj bi se bolniška zopet obračunavala od 90 odstotkov osnove, zmanjšala se bodo tudi povračila potnih stroškov in posmrtnine, povečale pa naj bi se cene ali participacije za obiske pri zdravnikih.

Pri splošnem zdravniku naj bi bila participacija za prvi pregled 9000 dinarjev, za nadaljnje tri pa po 4500 dinarjev, za prvi obisk specialista naj bi uporabniki odšteli 17.500 dinarjev, za tri ponovne preglede pa po 6500 dinarjev.

Obisk zdravnika na domu naj bi stal 22.000 dinarjev, neurgentni pre-

voz z rešilcem 65.000 dinarjev, zdravila v lekarni 6500 dinarjev, nemedicinski del oskrbe v bolnišnici za prvih 15 dni 13.000 dinarjev, pri katerem bo potrebno še odšteti 43.500 dinarjev neglede na število preležanih dni v bolnišnici itd.

V zobozdravstvu pa predlagajo, da bi naj občani odšteli za storitve od 25 do 30 odstotkov stroškov. Več o participacijah v naslednji številki, ko bo cene na področju zdravstvenega varstva potrdila tudi republiška zdravstvena skupnost.

C. P.

Literarni kotiček

REKA

Skala te rodila je tako čisto,
ne dotaknjeno te
na pot izpustila je.
Na začetku, tik za rojstvom
se tvoja mladost zazna –
tako ozka,
razposajena
je tvoja struga,
tvoje lahno šumenje –
kot, da se prvih besed učiš.
Skozi kotanje in globeli
se začne bučno šumenje ...
Je to tvoja pesem?
Vedno več življenja
premoreš v sebi,
kako čudovita si,
popolna, bogata ...
Zakaj v dolini
postaneš tiha, mirna?
Si mladosti zaželiš?
Povratka ni ...
Vedno več jih je,
ki življenje ti krojijo
ti umirati pustijo.
Oh, kaj vse požreti moraš ...!
Slišim te,
je to tvoj jok?
Tok tvojega življenja
je mojemu podoben.
Tolaži se, da več nas je,
ki mogli bi
usodo svojo
sami si krojiti.

Marija Šegula

11. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije Od 15. do 20. maja v Kranju

Kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije – že enajsto po vrsti – bo letos od 15. do 20. maja, organizator pa je SGP Gradbinec Kranj.

Kot na vseh dosedanjih bodo Gradisovi delavci sodelovali tudi na letošnjem srečanju. Prijavili smo pet udeležencev, sodelovali pa bodo: **Andreja Narobe** iz GE Jesenice z dvema tapiserijama, **Marjan Zupančič** iz Raven na Koroškem s tremi zanimivimi likovnimi deli, žganimi v les, **Vesna Plemelj** iz DSSS bo razstavila dve olji, **Ludvik Rudolf** pa tri fotografije. Z dvema pesmima se bo predstavila še **Marija Šegula** iz KO Maribor.

Naše zastopstvo je tokrat ne-

koliko skromnejše, kot smo bili vajeni zadnja leta, zato naj bodo taka obvestila v Gradisovem vestniku vspodbuda vsem ostalim kulturnim ustvarjalcem, ki jih je v Gradisu nedvomno še nekaj, da se bodo v večjem številu prijavljali na bodoča srečanja.

O poteku kulturnega srečanja bomo v Gradisovem vestniku še poročali, objavili pa tudi kako zanimivo delo. Tokrat objavljamo pesem Marije Šegula.

M. V.

V naselju Nizkih gradenj na Pobrežju je asfalt sedaj že položen, tako da že izgleda lepše, kot na fotografiji.

Delavsko naselje Nizkih gradenj

Boljši življenjski pogoji

V Kratki ulici na Pobrežju v Mariboru blizu železniške proge za Ljubljano se je delavsko naselje Nizkih gradenj razširilo že na deset stavb, v njih pa prebiva okoli 200 delavcev omenjenega tozda. Z zgraditvijo novega naselja so lahko izpraznili najstarejše barake, ki, to je treba priznati, res niso bile več primerne za bivanje.

odločil, da se bo upokojil in sicer aprila letos.

Sodelavci Uprave delavskih domov mu ob upokojitvi želimo predvsem zdravja in miru v krogu svoje družine in da bi se čim večkrat srečali tudi po upokojitvi.

J. D.

Odhaja v pokoj

Lovro Habula

V kratkem bo v Upravi delavskih domov v Ljubljani prišlo do večjih kadrovskih sprememb, saj odhajajo v pokoj tisti člani kolektiva, ki so na tem področju orali ledino v Gradisu.

Nekaj jih je že odšlo v pokoj, drugi pa so tik pred tem. Med njimi je tudi Lovro Habula, ki je v Upravi delavskih domov od leta 1978, ko je zaradi zdravja moral prenehati z zidarskimi deli v takratnem tozdu GE Ljubljana.

Lovro Habula je bil rojen leta 1927, kot 25-letni mož pa je iz hrvaškega Zagorja prišel na delo v našo delovno organizacijo. Izučil se je za KV zidarja in delal na številnih gradbiščih po naši domovini.

Leta 1978 se je moral zaradi zdravstvenih težav zaposliti kot čuvaj v takratnem Gradisovem barakarskem naselju v Koželjevi ulici, kjer je ostal vse do njegove ukinitve. Potem je bil premeščen v dom v Kvedrovi ulici 19, kjer je v popoldanskem času delal kot varnostnik.

Njegova vedno dobrodušna in vesela narava je dolgo kljubovala boleznim, toda lani ga je bolezen priklenila na posteljo, potem pa se je

Za letovanje v ČSSR na voljo le še nekaj mest

Ne zamudite priložnosti

Za letovanje v ČSSR je letos presenetljivo velik interes, tako da bomo organizirali tudi letovanje v julijskem terminu, ki smo ga sicer imeli v rezervi, nismo pa resno računali, da bo toliko prijav tudi za to skupino.

Prijav pa je toliko, da je od skupno 86 mest, ki so na voljo, le še nekaj prostih. Zato tisti, ki še omahujete, pohitite s prijavi, sicer bo prepozno. Vaše prijave pričakujemo še do 15. aprila, povabite pa lahko tudi prijatelje ali znance. Ne zamudite ugodne priložnosti.

Prijave zbirajo kadrovske službe tozdog, prijavite pa se lahko tudi direktno Valterju Mastenu na DSSS v Ljubljani.

M. V.

DOPISUJTE
V
SVOJE
GLASILO!

Stanovanjski pogoji v novih stavbah se res ne dajo primerjati s starimi. Standard je neprimeren boljši, v sobah so le dve ali tri postelje, v vsaki hiši je še čajna kuhinja oziroma bivalni prostor. V naselju je zgrajena tudi jedilnica, gradijo pa že tudi moderno kuhinjo, ki se bo tja preselila iz baze Nizkih gradenj na drugem koncu Pobrežja. Ko smo že pri prehrani – za tri obroke na dan plačajo delavci le 2500 din, kar je manj, kot stane na primer pivo, tako da je tudi po tej plati zanje kar dobro poskrbljeno. Ko bo urejena še okolica, predvsem je potrebno položiti asfalt med stavbami, bo naselje lahko za vzgled, kako je mogoče urediti delavsko naselje.

Gradnja naselja v Kratki ulici je bila seveda velika obremenitev za tozda, tako da je kar škoda, da ni uspela stara zamisel o skupni gradnji samskih domov za Gradisove tozde v Mariboru.

M. M.

Štartna številka 102 Vili Martinčević iz mariborskega PB je zmagal v skupini moških od 42 do 50 let; 105 - Mihajlo Gračanin, NG je v skupini od 34 do 42 let bil 18., Izidor Krunic, GE Maribor pa je odstopil, ker se mu je med tekom zlomila palica.

Z leve proti desni najboljše tekačice v skupini B, drugouvrščena Marjana Lapuh, zmagovalka Darja Pavlin in tretjevrščena Mirka Videtič.

Trije najboljši tekači v skupini do 26 let.

Najboljše mlade slalomistke: zmagovalka Maja Juvančič - DSSS (desno) in tretja Petra Podgoršek - PB Maribor.,

Najboljše ženske veleslalomistke v skupini D, Joži Kocjančič, Ana Štupar in Jerica Čermelj.

28. zimske športne igre Gradisa

Ravenčani se ne dajo

Kazalo je že, da letošnjih športnih zimskih iger Gradisa ne bo mogoče speljati, saj v predvidenem terminu za igre 17. in 18. februarja ni bilo snega, a si je narava zadnji hip premislila in nas obdarila vsaj z nekaj snega, zraven pa dodala še čudovita sončna dneva 10. in 11. marca - nagrada za vztrajnost!? Čudovita nagrada, balzam življenju v oklepu vsakodnevnih dolžnosti. Kako prijetno se je za nekaj trenutkov otresti tiste utirjenosti, se srečati s sodelavci in sproščeno poklepetati. Človek se tako počuti del neke velike celote, neke usode, v tem primeru povezane z Gradisom.

Posamezniki se običajno težko odločamo za takšno »nedonosno«
trošenje časa. Kako hitro se najde opravičilo, za katerim pa se največkrat skriva bojazen, da se bo ustavilo življenje, če ga en delček posvetimo sebi in svojemu kolektivju v dokazovanju športnih spretnosti. Tako različni smo ljudje, zato je potrebno razumeti tudi tiste, ki nasprotujejo tovrstnim srečanjem.

In tekmovalce? Na ravni svetovnega prvenstva. Tekmovalci iz Križajevega razreda, Mateje Svet in Čizmanova garda. Kljub pomanjkljivim pripravam rezultati niso izostali. V določenih disciplinah konkurenca uničujoča, a tekmovalce v pravem športnem duhu. Žal so manjkali nekateri znani asi, kar pa ni zmanjšalo borbenosti. Kljub vsemu pa je nastopilo 291 gradisovcev.

In na koncu podelitev medalj, sicer brez himne zmagovalca, pa kljub temu svečano. S tem pa je bilo konec letošnjih zimskih športnih iger na Kobli, od koder se je ponujal prelep pogled na panoramo veličastnih Julijskih Alp.

Marija Šegula

VELESLALOM

Ženske do 26 let: 1. Maja Juvančič - DSSS, 2. Karmen Tršek - PB Ljubljana, 3. Petra Podgoršek - PB Maribor, 4. Irena Bevk - Inženiring, 5. Barbara Brenko - Interna banka

(nastopilo 15 tekmovalk).

Ženske od 26 do 34 let: 1. Marjana Lapuh - GE Ravne, 2. Bernarda Lap - PB Ljubljana, 3. Justina Vidmar - LIO, 4. Zdenka Juvančič - DSSS, 5. Damjana Bandelj - GE Jesenice (nastopilo 16 tekmovalk).

Ženske od 34 do 42 let: 1. Jadranka Bodner - GE Ravne, 2. Slavica Zalokar - GE Maribor, 3. Hermina Klemenčič - GE Nizke gradnje Maribor, 4. Marjana Čegovnik, 5. Mira Juhart - obe GE Ravne (nastopilo 8 tekmovalk).

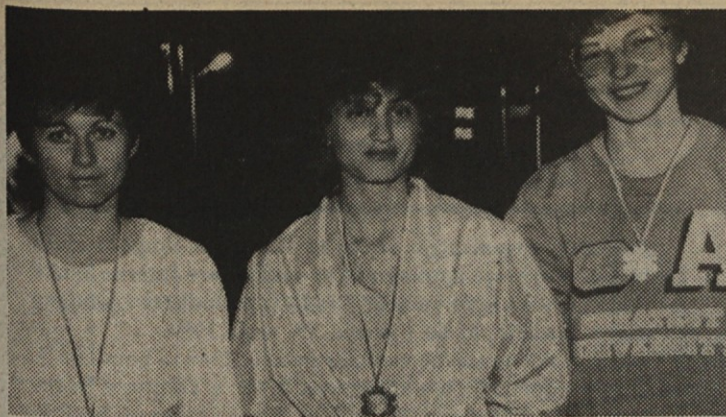
Ženske nad 42 let: 1. Jožica Kocjančič, 2. Ani Štupar, 3. Jerica Čermelj - vse DSSS, 4. Majda Hrovat - PB Maribor, 5. Milica Mirč - GOL (nastopilo le 6 tekmovalk).

Moški do 26 let: 1. Marjan Bellec - KO Maribor, 2. Rado Bališ - GE Ravne, 3. Vojko Dobaja, - GE Nizke gradnje Maribor, 4. Rajko Golob - GE Maribor, 5. Edvard Kotnik - GE Ravne (nastopilo 34 tekmovalcev).

Moški od 26 do 34 let: 1. Alojz Polajnar - DSSS, 2. Miran Sluga - GE Jesenice, 3. Miran Kert, 4. Janez Mačič - oba GE Ravne, 5. Niko Rožič - GE Celje (nastopilo 43 tekmovalcev).

Moški od 34 do 42 let: 1. Marjan Zupan - GE Jesenice, 2. Avgust Skrinjar, 3. Zdenko Konečnik - oba GE Ravne, 4. Mitja Muravs - SPO, 5. Zmagoslav Bračun - GOL (nastopilo 43 tekmovalcev).

Moški od 42 do 50 let: 1. Jože Zupan - GE Jesenice, 2. Alojz Kopic - GOL, 3. Franc Pogačar - GE Jesenice, 4. Jože Vrhovec - GOL, 5. Radovan Stonič - KO Maribor (nastopilo 20 tekmovalcev).

V teku v skupini do 26 let je zmagala Angela Jeger (sredina) iz KO Maribor, druga je bila Judita Jezeršek (levo) iz LIO in tretja Marija Šegula (desno) iz KO Maribor.

- ponovno so zmagali

Moški nad 50 let: 1. Marjan Gostinčar - KO Maribor, 2. Anton Oman - LIO, 3. Marjan Starovasnik - GE Maribor, 4. Ivan Grabner - GE Ravne, 5. Ludvik Šiftar - SPO (nastopilo 17 tekmovalcev).

TEKI

Ženske do 26 let: 1. Angela Jeger - KO Maribor, 2. Judita Jezeršek - LIO, 3. Marija Šegula - KO Maribor, 4. Vesna Zakeljšek - GE Maribor, 5. Karmen Avbelj - GOL (nastopilo je le 5 tekmovalk).

Ženske od 26 do 34 let: 1. Darja Pavlin - DSSS, 2. Marjana Lapuh - GE Ravne, 3. Mirka Videtič - GOL, 4. Justina Vidmar - LIO, 5. Marinka Kolenko - GE Gradnje Ptuj (nastopilo 8 tekmovalk).

Ženske od 34 do 42 let: 1. Lojzka Lešnik - DSSS, 2. Jelica Sedar, 3. Marta Pečnik, 4. Krista Štindjek, 5. Dragica Lovko - vse GE Ravne (nastopilo 7 tekmovalk).

Ženske nad 42 let: 1. Jerica Čermelj - DSSS, 2. Majda Oblak, 3. Marija Kešnar - obe GOL (nastopilo se le 3 tekmovalke).

Ivo Praprotnik iz GOL, letos so mu to bile zadnje igre, je v cilj pritekel v posebnem predpasniku in povzročil veliko smeha med vsemi nastopajočimi.

Moški do 26 let: 1. Davorin Zakrajšek - LIO, 2. Branko Ciglarič - GE Gradnje Ptuj, 3. Edvard Kotnik, 4. Tomo Lečnik - oba GE Ravne, 5. Rade Markič - GE Nizke gradnje Maribor (nastopilo 15 tekmovalcev).

Moški od 26 do 34 let: 1. Zoran Zavolovšek - GE Ravne, 2. Drago Branc - GE Jesenice, 3. Franc Pukšič - PB Maribor, 4. Štefan Čuk - GE Celje, 5. Alojz Polajnar - DSSS (nastopilo 26 tekmovalcev).

Moški od 34 do 42 let: 1. Branko Vranič - KO Maribor, 2. Tone Jasenovec - DSSS, 3. Radovan Kotnik - PB Maribor, 4. Edvard Torkar - GE Jesenice, 5. Tomaž Zupančič - GOL (nastopilo 20 tekmovalcev).

Moški od 42 do 50 let: 1. Vili Martinčević - PB Maribor, 2. Alojz Kepic - GOL, 3. Andrej Horjak - GE Ravne, 4. Janez Majcen - GE Gradnje Ptuj, 5. Anton Paradiž - GE Ravne (nastopilo 16 tekmovalcev).

Moški nad 50 let: 1. Dušan Šturm - Inženiring, 2. Jože Ločnikar - GOL, 3. Ciril Oblak - LIO, 4. Tone Zaletelj - DSSS, 5. Anton Oman - LIO (nastopilo 11 tekmovalcev).

Končni vrstni red 28. zimskih športnih iger Gradisa:

Mesto	Tožde	Točke
1.	GE Ravne	407
2.	GO Ljubljana	490
3.	GE Jesenice	578
4.	DSSS Ljubljana	619
5.	Gradnje Ptuj	626
6.	GE Maribor	637
6.	LIO Škofja Loka	637
8.	KO Maribor	640
9.	GE NG Maribor	678
10.	SPO Ljubljana	685
11.	GE Celje	689
12.	PB Maribor	693
13.	OGP Ljubljana	774
14.	PB Ljubljana	782
15.	Inženiring	799
16.	Interna banka Lj.	843
17.	GE Koper (ni sodel.)	850

C. P.

Tone Curk je močno štartal, na koncu pa zasedel 28. mesto.

Najboljši trije veleslalomisti v skupini moških nad 50 let.

Vodje treh prvovršenih ekip v skupni razvrstitvi.

Jože Ločnikar, direktor GOL in pokrovitelj letošnjih iger, je bil v teku drugi, v veleslalomu pa deveti.

Alojz Kepic, predsednik organizacijskega odbora iger je bil drugi v teku in v veleslalomu.

Let na peti kontinent (5)

Avstralski vsakdan

Za konec zapisa o Avstraliji še nekaj besed o njihovem življenju. Delajo 38 ur na teden, izplačila pa so tedenska in ne mesečna kot pri nas. Lahko bi rekli, da imajo dober zaslužek, ki zadošča za normalno, oziroma dobro življenje. Za boljšo orientacijo - plače, ki so odvisne od strokovnosti dela ter izobrazbe, se gibljejo med 1200 in 3500 avstralskih dolarjev (to je med 9 in 25 milijoni dinarjev, novih seveda). Seveda pa je, enako kot drugje, tudi tam prisotna nezaposlenost.

Eden izmed občutnejših izdatkov v Avstraliji je stanarina, ki se giblje med 400 do 600 avstralskih dolarjev. Seveda so lahko stanarini tudi mnogo nižje, vendar je temu primerno nižji standard takega stanovanja. Značilno za Avstralce je, da imajo pretežno svoje hiše, vendar pa število tistih, ki jih nimajo, narašča. Sedaj je namreč že mnogo težje priti do lastne hiše, kot v preteklosti, predvsem zato, ker cene parcel, predvsem v mestih, naraščajo precej hitreje kot plače.

Avstralci so odprti in prijazni ljudje, pridobiti njihovo naklonjenost pa ni lahko. Kadar pa je le ta pridobljena, postane prijateljstvo trajno.

Imajo radi nabavo in se pogosto družijo ob vikendih na posebje določenih piknik prostorih, ki so ob cestah označeni s tablam. Opremljeni so z klopki, mizami, zidanimi kurišči za pečenje na ražnju ter drvni. Na večjih prostorih so postavljeni pokriti objekti z možnostjo pečenja na žaru, oziroma z ogrevanjem na elektriko.

Za čistočo zelo skrbijo. Ko pustijo te »piknik točke«, ni sledu o odpadkih, za seboj počistijo mreže ali plošče za pečenje na žaru ter parkirišča. Prav tako niso pozabili na invalide na teh ali drugih javnih prostorih, za njih so sanitarije in dostopi posebej prilagojeni. Tudi na parkiriščih so talne označbe boksov za invalide. Teh mest nihče ne zasede, tudi če drugje ni prostora.

Avstralci so nagnjeni k avanturam. Radi odhajajo daleč v nenaseljene kraje ali celo puščavo, da preživijo nekaj dni v divjini. Bilo je že več primerov, da so se zgubili, porabili gorivo, prehrano in vodo ter za vedno ostali tam.

Omenil bom še nekaj posebnosti. Kajenje v vseh javnih prostorih je prepovedano. Na vseh njihovih cigaretnih ovojčkih je krajši ali daljši stavek o škodljivosti kajenja.

Časopisi so zelo obsežni, najpogosteje imajo od 60 do 94 strani, vendar zavzemajo reklame okoli dve tretjini vsebine. Če je časopis plačan vnaprej, dobi naročnik popoldansko izdajo tri mesece zastoj.

Abrahami

Aprila imamo v Gradisu osem Abrahamov, sodelavcev, ki so ali pa še bodo napolnili 50 let. Ob življenjskem jubileju jim čestitamo, želimo vse najboljše, še na mnoga leta in prijetno praznovanje.

- Mirko Drljača - Gradbena operativa Ljubljana
- Munib Dolić - Obrat gradbenih polizdelkov Ljubljana
- Husein Karajić - Gradbena operativa Ljubljana
- Petar Sarčević - GE Jesenice
- Salih Dolić - Gradbena operativa Ljubljana
- Marjan Hočevnar - Obrat gradbenih polizdelkov Ljubljana
- Mehmed Mujkić - Gradbena operativa Ljubljana
- Edvard Šav - GE Koper

60-letniki

- Šestdesetletnika sta tokrat samo dva in sicer:
- Vinko Loparić - GE Nizke gradnje Maribor
 - Avgust Laharnar - GE Koper

M. F.

Za upokojece ljubljanskih tozdog

Izlet v Posočje

Sindikalna organizacija Delovne skupnosti skupnih služb Ljubljana vabi svoje upokojece in upokojece Interne banke ter člane Društva upokojencev Gradis iz pododbora Ljubljana na izlet v Posočje, ki bo v petek, 19. maja 1989.

Izpred poslovne stavbe na Šmartinski c. 134a se bomo ob 7. uri zjutraj popeljali z avtobusom na Vršič, v Trento, v Bovec in do Loga pod Mangartom, nato se bomo vračali ob Soči do Nove Gorice (kosilo) in skozi Ajdovščino na Col in Črni vrh v Ljubljano.

Predlagamo vam, da se na izlet prijavite osebno v pisarni Društva upokojencev na Industrijski cesti 2 v ponedeljek 8. maja 1989 od 10. do 13. ure ter ob prijavi vplačate akontacijo 20.000 din.

Predsednik IO OO ZS DSSS
Andrej Odar

Nedotaknjeni otoki ob Avstraliji so pravi raj za tjunje.

Televizija in radio sta privatni, preživljajo se od reklam in zanju gledalci in poslušalci ne plačujejo naročnine. Posebnost napovedovalcev je stalen nasme. Jutranji program začnejo z besedami »dobro jutro, Avstralija«, nasploh pa so bolj sproščeni in neposredni kot naši napovedovalci.

Ob glavnih cestah na precejšnjih razdaljah so moteli, ki so bolj skromni od naših. Od njih so tudi male trgovinice s prehrano in pijačo. Pa tudi farmarji ob cestah ponujajo svoje poljske pridelke, jajca in sadje, najmanjša količina za nakup je okrog 5 kilogramov.

Promet je v mestih zelo gost. Osebnih avtomobilov je dokaj veliki z močnimi motorji. Opremljeni so pretežno z avtomatskimi prestavami in klima napravami. Vozijo po levi strani, kot Angleži. Vozniški bonton je zelo okrnjen, zato je potrebno biti na cesti zelo previden. Cestno omrežje je precej gosto, vendar so ceste po kvaliteti nekoliko slabše od zahodnoevropskih.

Tehničnih pregledov vozil ne poznajo, plača se samo letni da-

vek. Posebnost so registrske tablice. Obstojajo standardne registrske tablice in tablice, ki jo nekdo omisli po svoje. Standardna tablica stane 8 dolarjev, tablica po želji pa 800 dolarjev.

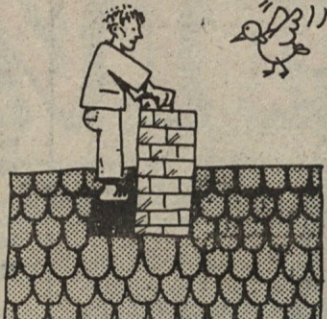
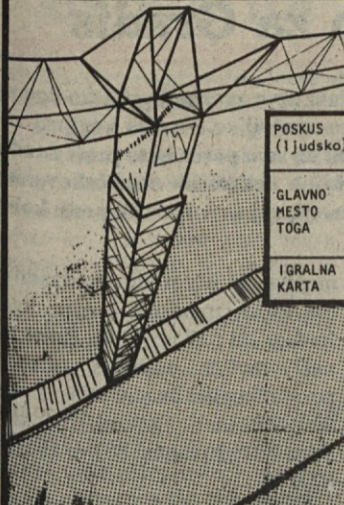
Vsa vozila, ki potujejo skozi področje z divjimi živalmi so opremljena s posebno odbojno zaščito, da divjad ob naletu ne poškoduje vozila. Vožnja skozi nenaseljene kraje je nevhvaležna, predvsem zaradi nevarnosti, da avto zaradi okvare ostane na cesti. Zaradi bojazni za lastno varnost vozniki namreč zelo neradi ustavljajo. Ob cestah se lahko vidi tudi avtomobile, ki so odpovedali pokročeno lastniku.

To bi bil grob opis vtisov s petega kontinenta, saj se z besedami v tako kratkih člankih ne da vsega povedati.

Za konec pa še anekdota: Avstralec vpraša tam živečega Italijana, zakaj Italijani tako mahajo z rokami, ko govorijo. Italijan mu odgovori: »Mi nismo prišli v Avstralijo z vklenjenimi rokami!« (Prvi beli naseljenci Avstralije so bili kaznjenci iz Velike Britanije.)

Ludvik Šnajder

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL Jože Petelin	DALJŠA OBLIKA IMENA STANE	HIŠICA ZA PTIČKE POZIMI	NEPISHEN ČLOVEK	VELIK MORSKI SESALEC	FRANCOŠKI PIŠATELJ CLAUDE "Arlana"	HADŽARSKA KRCMA					OKRAJSAVA ZA OZIROHA	PRŠILO ZOPER MRČES	ENOTNOST	PRIPADNIK KATO- LIČANOV	DEŽELA ARABCEV
ŠAHOVSKA FIGURA, KONJ															
MEDVOJNA HRVAŠKA OP. PEVKA MILKA ...															
NEPROFE- SIONALEC															
VELIKA AFRIŠKA REKA				TELOVADNO DRUŠTVO			RADO MURN	KOZASKI BIČ IZ USNJNIH TRAKOV	OKUSNE MORSKE RIBE	IND. MESTO V ZRN	DUŠAN IPEVEC	GIZDALIN, PUHO- GLAVEC			
RUSKI SATIRIČNI PISEC ... in Petrov				PRIIMKA NEKDANJIH NAŠIH HO- KEJISTOV	IGRALEC TOVORNIK ŠOD. FR. PISEC							ŠPORTNI FUNKCIO- NAR (znak za start)	VZDEVEK OLIVERJA MLAKARJA		
SINOVA ZENA							FR. IGR. Jean ... OČE						ZAR, SIJAJ TT. NAFTA. KONCERN		
DRŽAVA V SEVERNI AFRIKI							VPIŠI "GAH"!					TETA, Ijubkov. ST. EGIP. SV. PTICA			
SOL OCETNE KISLINE							M. IME UMETNA K. PRVINA						OSTANEK ZOBA V DLESNI	MODNI USTVA- RJALEC	SPLETKA
PODLAGA- NJE OBLEK Z VATO										SLOVENSKI POLITIČNI DELAVEC (Alojz)					
				PEČ ZA TOPLJENJE RUDE	SMUČARKA MITTER- MAIER	OSKAR KOVACIČ TALTIJ. KAHTON			RISBA Roman Peklaj	IVAN TAVČAR			GORA V JULIJCIH		
	POSKUS (ljudsko)								REDEK NAZIV ZA HRAVLJO	IZLOČEK ZLEZ RITKO DEBENJAK					
	GLAVNO MESTO TOGA							MISTER ON IN ...			HRVAŠKI ŠAHIST IN TAKO DALJE				
	IGRALNA KARTA				ANGLEŠKI PLEMIČI STEFAN REMIČ							KONEKI SUKANCA RIJEKA			
										NASILEN VLADAR, TIRAN					
										KRAŠKO GORSTVO IN PLA- NOTA					

Zahvala

ob boleči izgubi dragega moža,
očeta in dedka

MIHAELA JURŠKA,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, z nami sočustvovali ter nam izrekli pisno in ustno sožalje.

Še posebno se zahvaljujemo sodelavcem in prijateljem v tozdu GE Celje in tozdu GE Gradnje Ptuj za vso pomoč v težkih trenutkih.

Zena Marija,
hči Martina z družino in
sin Branko

Rešitve nagradne križanke pošljite do 5. maja 1989 na naslov:
GIP Gradis, Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134a,
Ljubljana, s pripisom - Za nagradno križanko.

Kegljanje v Gradisu

V prejšnjih dveh zapisih smo spoznali razvoj kegljaškega športa v svetu, v Jugoslaviji in v Sloveniji, sedaj pa, zaradi obilice drugih prispevkov, samo napovedujemo prispevek o razvoju kegljaškega športa v Gradisu, ki bo v celoti objavljen v naslednji številki.

Športno društvo Gradis je bilo ustanovljeno leta 1950, na pobudo takratnega glavnega direktorja Cirila Mravlje. Organiziranih je bilo 14 sekcij.

Leta 1951 smo v Gradisu organizirali prve letne športne igre. Tekmovalo se je v osmih panogah, med njimi je bilo tudi kegljanje.

Kmalu smo pričeli graditi prva kegljišča in sicer v Ljubljani, na Jesenicah, v Kidričevem in v Šoštanju, saj je bilo prav za kegljanje največ zanimanja.

Leta 1955 se je iz ŠD Gradis osamosvojila sekcija kegljačev in ustanovila Kegljaški klub Gradis. Nastopila so leta uspehov, predvsem ženske ekipe. Francka Erjavec je postala celo svetovna prvakinja, ki so jim kasneje sledili tudi moški. Več o tem preberite v naslednji številki.

F. H.

Znameniti ptujski mestni stolp bodo obnovili.

Bogatitev ptujske turistične ponudbe

Oder za mestni stolp

Naš tozd GE Gradnje Ptuj se je v nekaj zadnjih letih usposobil tudi za obnovitvena dela na objektih kot so Grad Borl, Ptujski grad in objekti v starem mestnem jedru na Ptuju.

Sedaj se pripravljajo, da bodo pričeli z obnovitvenimi deli na žitnici Ptujskem gradu, pred kratkim pa so začeli montirati fasadni oder za ptujski mestni stolp, ki je potreben obnove.

Oder bo segal v višino 42 metrov, sicer pa je znameniti stolp visok 56 metrov. Sredstva za obnovo, ki bo

veljala več sto milijonov dinarjev, so zagotovili iz občinskih in republiških virov.

V obnovljenem mestnem stolpu bosta turistično-informacijski center in galerija.

Besedilo: C. Pavlin
Posnetek: M. Marčič

GRADISOV VESTNIK

je glasilo delovne organizacije GIP GRADIS

Izdaja ga odbor za informacije: Srečko Friš – predsednik, člani: Marjan Čebokli, Aleksander Bojanič, Franjo Štromajer, Polona Kejžar in Milan Marčič – tajnik.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Člani uredniškega odbora: Sonja Vršič, Zoran Debelak, Emil Korenjak, Ivanka Golob in Ludvik Rudolf.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana

Naklada: 8.800 izvodov

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422, int. 232 in 220

Gradis bo organiziral tekmovanje v kegljanju

Letni ŠIG že aprila

Letošnje prelaganje in potem odpoved zimskega ŠIG-a je privedlo do tega, da se z zamikom začenejo tudi aktivnosti v okviru predtekmovanj za letne športne igre gradbenikov.

Tako kot vsako leto, bo tudi letos prva panoga šah in sicer že 22. aprila v Ljubljani, v organizaciji Tegrada.

Razpored ostalih predtekmovanj je naslednji:

panoga	datum	kraj	organizator
namizni tenis	29. april	Maribor	SGP Konstruktor
streljanje	13. maj	Novo mesto	GIP Pionir
odbojka	20. maj	Kamnik	SGP Graditelj
kegljanje	20., 21. ter 27., 28. maj	Ljubljana	GIP Gradis
balinanje	10. junij	Ajdovščina	SGP Primorje
mali nogomet	17. junij	Trbovlje	SGD Beton
tenis	3. junij	Radovljica	Planum

Finalna tekmovanja bodo šele septembra, organizatorja kot tudi kraj prireditve pa komisija za šport še nima.

Matija Krnc

Končana prva zvezna kegljaška liga

Tretje mesto za Gradis

Po 22. kolih se je 26. marca končala prva zvezna kegljaška liga za moške. Naslov državnega prvaka so zanesljivo osvojili kegljači zagrebškega Medveščaka, ki so doživeli en sam poraz in to proti Gradisu v Ljubljani, ki je bil na koncu, kljub nekaterim nepričakovanim porazom v zaključku tekmovanja, tretji, saj so v zadnjih petih kolih zmagali le dvakrat.

Skoraj dvesto kegljev prednosti je imela zagrebška Grmoščica, ki je naše kegljače premagala s 5552 : 5365 in to v Ljubljani. Naši so metali takole: Ivačič 893, Janša 917, Urbanc 867, Zdešar 865, Juvančič 892 in Bizjak 931.

Boljše je bilo že na naslednji tekmi proti Medveščaku. Izid je bil 5535 : 5380 za Gradis. Doseženi so bili naslednji izidi: Ivačič 949, Janša 896, Urbanc 948, Zdešar 883, Juvančič 912 in Bizjak 947.

Po dobri igri proti Medveščaku je bil poraz na domačem kegljišču s Konstruktorjem nepričakovan. V republiškem derbiju so bili Mariborčani boljši, tako da so zmagali s 5413 : 5354. Gradisovci so metali takole: Ivačič 902, Janša 872, Bizjak 869, Zdešar 851, Juvančič 906 in Urbanc 954.

V zadnjih dveh kolih so naši gostovali ter po enkrat zmagali in zgubili. Najbolj nepričakovan poraz v vsem tekmovanju je bil v Novem Sadu proti 13. maju,

moštvu, ki je zasedlo predzadnje mesto in izpadlo iz zvezne lige. Izid je bil 5175 : 4998. Kako so naši metali najbolje povedo podrti keglji: Ivačič 839, Janša 840, Zdešar – Ogrizek 756, Urbanc 887, Juvančič 802 in Bizjak 874.

V zadnjem kolu so naši nastopili v Beogradu proti Partizanu in zmagali s 5511 : 5186. Metali so dosti boljše: Ivačič 890, Janša 918, Zdešar 825, Juvančič 1021, Bizjak 945 in Ogrizek 912.

Tabela je po končanem prvenstvu takšna:

Medveščak	22	21	0	1	+3275	42
Grmoščica	22	18	0	4	+2678	36
Gradis	22	14	0	8	+1323	28
Kvarner	22	14	0	8	+1139	28
Brodosplit	22	12	1	9	+1916	25
Kandit	22	12	0	10	-558	24
Konstruktor	22	11	0	11	+901	22
Rabotnički	22	8	0	14	-3757	16
Partizan	22	6	1	15	-1606	13
Zanatlija	22	6	0	16	-1208	12
13. maj	22	5	0	17	-2198	10
Tekstina	22	4	0	18	-1905	8

C. P.